

Läbipaistvus- aruanne 2020

EY Eesti

Sisukord

EY Eesti juhtivpartneri ja auditiosakonna juhi pöördumine	3
Meist.....	5
Õiguslik struktuur, omandiline kuuluvus ja juhtimine	5
Võrgustiku ülesehitus.....	6
Pühendumine auditi kvaliteedile	8
Kvaliteeti toetav infrastruktuur	8
Kutsealased väärtused	10
Sisemine kvaliteedikontrollisüsteem	11
Klientide aktsepteerimine ja kliendisuhete jätkamine	12
Auditite läbiviimine	13
Ülevaatused ja nõustamine	15
Rotatsioon ja pikaajaline seotus	17
Auditi kvaliteedikontrollid	17
Väline auditi kvaliteedikontroll	18
Vastavus seadusest tulenevatele nõuetele.....	18
Sõltumatus.....	20
Audiitorite täiendõpe.....	22
Tulud ja tasustamine	23
Finantsandmed	23
Partnerite tasustamine.....	24
Lisa 1: avaliku huvi kliendid	25
EY Eesti avaliku huvi kliendid	25
Lisa 2: EYG liikmesettevõtted EL-i ja EMP riikides	26

EY Eesti juhtivpartneri ja auditiosakonna juhi pöördumine

Meil on hea meel, et olete asunud lugema Ernst & Young Baltic AS-i (EY Eesti) 2020. aasta läbipaistvusaruannet. Oleme kindlal seisukohal, et see, kuidas me oma auditi kvaliteeti jätkusuutlikult tõstame, riske juhime ja sõltumatust säilitame, peab olema meie huvirühmade jaoks läbipaistev. Pidev dialoog huvirühmadega on meie jaoks oluline ning käesolev aruanne seega heaks võimaluseks, kuidas neid oma edusammudega eeltoodud valdkondades kursis hoida.

Auditite kvaliteet on olnud meie jaoks alati esmatähtis ning pühendumine sellele aitab meil tegutseda jätkuvalt avalikkuse huvides. Auditite kvaliteet mängib EY võrgustiku eduka ja vastutustundliku arendamise seisukohalt võtmerolli, aidates meil saavutada ka oma paremini toimiva maailma loomise eesmärki. Audiitorid annavad olulise panuse kapitaliturgude toimimisse, soodustades läbipaistvust ja suurendades investorite usaldust. Ettevõtted, järelevalveorganid ja teised huvirühmad ootavad meilt alati tiptasemel teenuseid.

Keskendume oma tegevuses töö kvaliteeti tõstvatesse abivahenditesse investeerimisele, tulemuslike meeskondade loomisele ning oma audititega üldise usaldusväarsuse suurendamisele.

EY Eesti maine põhineb klientidele kvaliteetsete, objektiivsete ja eetiliste professionaalsete audititeenuste osutamisel. Eesti audititegevusi kontrollib Audiitorkogu. Viimase, 2019. aastal teostatud kvaliteedikontrolli läbis EY Eesti edukalt ning meie auditeerimistevõime vastab kõigile asjakohastele nõuetele (roheline). Audiitorkogu auditi kvaliteedikontrolli hindamisskaala järgi on see parim võimalik tulemus.

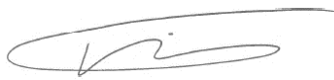
Järgime oma tegevuses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 ja audiitortevõtmise seaduse läbipaistvuse suurendamise eesmärke, mis nõuavad Eesti avaliku huvi üksuseid auditeerivatelt audiitorühingutelt iga-aastaste läbipaistvusaruannete avaldamist.

EY Eesti 2020. aasta läbipaistvusaruanne on vastavuses nii nimetatud määruse kui ka audiitortevuse seadusega ning hõlmab perioodi 1. juuli 2019 - 30. juuni 2020 ja olulisi sündmusi pärast seda. Käesolevas aruandes saate lugeda täpsemalt meie sisemisest kvaliteedikontrollist: kuidas sisendame me oma töötajatesse professionaalseid väärtuseid, kuidas viime läbi auditeid, ülevaatuseid, konsultatsioone ja auditi kvaliteedikontrolle, tagame sõltumatuse põhimõtete järgimise ning tuleme toime COVID-19 tagajärgedega.

EY Eesti on keskendunud oma tegevuses auditi kvaliteedi parandamisele ja sõltumatuse säilitamisele, tuginedes muu hulgas ka näiteks siseste ja väliste kontrollide käigus leitud kitsaskohtadele. Auditite kvaliteedi jätkuvaks parandamiseks tuleb meil oma varasemaid lähenemisi auditeerimisele pidevalt ümber hinnata ning selleks analüüsime me kontrollide tulemusi ja reageerime vastavalt.

Vajadus kindlustunde ja usaldusväärsuse järele finantsaruandluses pole olnud meie kapitaliturgudel kunagi varem nii suur ning audiitoritel on siin täita oluline roll.

Kõigi meie huvirühmade - sh klientide ja nende investorite, auditikomiteede liikmete ja järelevalveorganite - tähelepanekud meie strateegia ning siin aruandes kajastatud teemade kohta on loomulikult edaspidigi alati teretulnud.

Ranno Tingas
Partner
EY Eesti juhtivpartner
Ernst & Young Baltic AS

Olesia Abramova
Partner
EY Eesti auditiosakonna juht
Ernst & Young Baltic AS

EY eesmärk: luua paremini toimiv maailm

EY on pühendunud paremini toimiva maailma loomisele. Meie väärtustloovad teenused aitavad suurendada kindlustunnet ja usaldusväärsust äris ja kapitaliturgudel.

EY audiitorid teenivad avalikku huvi, osutades kvaliteetseid audititeenuseid sõltumatult, ausalt, objektiivselt ja kutsealase skeptitsismiga. Selle kaudu mängib EY olulist rolli nii oma töötajate, klientide kui ka laiemas üldsuses jaoks paremini toimiva maailma loomisel.

Meist

Õiguslik struktuur, omandiline kuuluvus ja juhtimine

Eestis on Ernst & Young Baltic AS piiratud vastutusega äriühing, mis on registreeritud Eestis ja on UK garantiiga piiratud äriühingu Ernst & Young Global Limited (EYG) liikmesettevõtte. Käesolevas aruandes viitame me endale järgmiselt: „EY Eesti” või „meie”. EY tähistab EYG liikmesettevõtete globaalset organisatsiooni.

Üksikasjad Ernst & Young Baltic AS-i omandilise kuuluvuse kohta on esitatud allpool.

Nimi	Registrikood	Aadress	Osalus, %
EY Europe SCRL	BE-0720.518.176	De Kleetlaan 2, 1831 Diegem, Belgia	83,33%
OÜ Baltic Network	10874651	Rävala pst 4, 10143 Tallinn, Eesti	16,67%

Ernst & Young Baltic AS-il ei ole tütarettevõtteid.

Ernst & Young Baltic AS-i juhtimisülesandeid täidavad Ernst & Young Baltic AS-i partnerid. Nad vastutavad ettevõtte igapäevase majandustegevuse korraldamise eest ning globaalse ja regionaalse tasandi põhimõtete elluviimise eest kohalikul tasandil. Täpsem teave Ernst & Young Baltic AS-i ametlike/õiguslike juhtimisorganite kohta on kättesaadav Eesti äriregistrist.

Ernst & Young Baltic AS-i juhtimist korraldab kaheliikmeline juhatus, kuhu kuuluvad Ranno Tingas ja Olesia Abramova.

Juhatus tegevust kontrollib kolmeliikmeline nõukogu, kuhu kuuluvad Jonas Akelis, Kestutis Lissauskas ja Andris Laucins.

EYG liikmesettevõtted on jagatud geograafiliselt kolme piirkonda: Põhja- ja Lõuna-Ameerika, Aasia ja Vaikne ookean ning EMEA (Euroopa, Lähis-Ida, India ja Aafrika). Piirkonnad koosnevad regioonidest, mis omakorda koosnevad liikmesettevõtetest.

EY Eesti kuulub EMEA piirkonda, mis hõlmab EYG liikmesettevõtteid 97 riigis Euroopas, Lähis-Idas, Indias ja Aafrikas. EMEA piirkond jaguneb 10 regiooniks. EY Eesti kuulub CESA (Kesk-, Ida- ja Kagu-Euroopa ning Kesk-Aasia) regiooni.

Iga regioon valib regiooni partnerite foorumi (Regional Partner Forum ehk RPF), mille liikmed on nõuandjaks ja n-ö katsepublikuks regiooni juhtorganitele. RPF-i juhtivaks partneriks valitud partner esindab regiooni ka globaalse juhtivkogu (Global Governance Council ehk GGC) istungitel (vt lk 6).

Euroopas asub valdusühing EY Europe SCRL (EY Europe). EY Europe on Belgias registreeritud piiratud vastutusega kooperatiivne äriühing (prantsuskeelse lühendiga SCRL, hollandikeelse lühendiga CVBA). Tegemist on Belgias IRE-IBR-is (Institut des Réviseurs d'Entreprises) registreeritud audiitorühinguga, kuid ta ei vii läbi auditeid ega osuta ühtegi kutsealast teenust.

Kohalike seaduste ja regulatiivsete nõuetega lubatud ulatuses on EY Europe omandanud või omandamas *de jure* kontrolli EYG Euroopas tegutsevate liikmesettevõtete üle. EY Europe on EYG liikmesettevõtte. EY Europe omandas *de jure* kontrolli EY Eesti üle 12. juulil 2010.

EY Europe'i juhatus koosneb EYG Euroopa liikmesettevõtete vanempartneritest. Tal on volitused ning ta vastutab EY Europe'i strateegia elluviimise ja juhtimise eest.

Võrgustiku ülesehitus

EY on üks maailma juhtivatest strateegia ja tehingute nõustamise, konsultatsiooni-, auditi-, maksu- ja raamatupidamisteenuste pakkujatest. Ülemaailmselt on EY-s kokku üle 298 000 inimese, kes töötavad rohkem kui 150 erineva riigi liikmesettevõtetes eesmärgiga luua paremini toimiv maailm ning jagavad ühtseid väärtusi, olles vankumatult pühendunud kvaliteedile, aususele ja kutsealasele skeptitsismile. Tänapäeva globaalsel turul on EY integreeritud lähenemine erakordselt tähtis rahvusvaheliste, vahel koguni pea kõiki maailma riike hõlmavate auditite läbiviimisel.

Just integreeritud lähenemine on see, mis võimaldab EY liikmesettevõtetel koguda ja kasutada selliste mitmekesiste ja keerukate auditiprojektide edukaks realiseerimiseks vajalikke ekspertteadmisi.

EYG koordineerib liikmesettevõtteid ja nendevahelist koostööd. EYG ei osuta küll teenuseid, kuid üheks selle eesmärgiks on ka tiptasemel teeninduse edendamine oma üle kogu maailma paiknevates liikmesettevõtetes. Kõik liikmesettevõtted on juriidiliselt iseseisvad üksused. Nende kohustused ja vastutus EYG liikmetena on sätestatud EYG eeskirjades ja lepingutes.

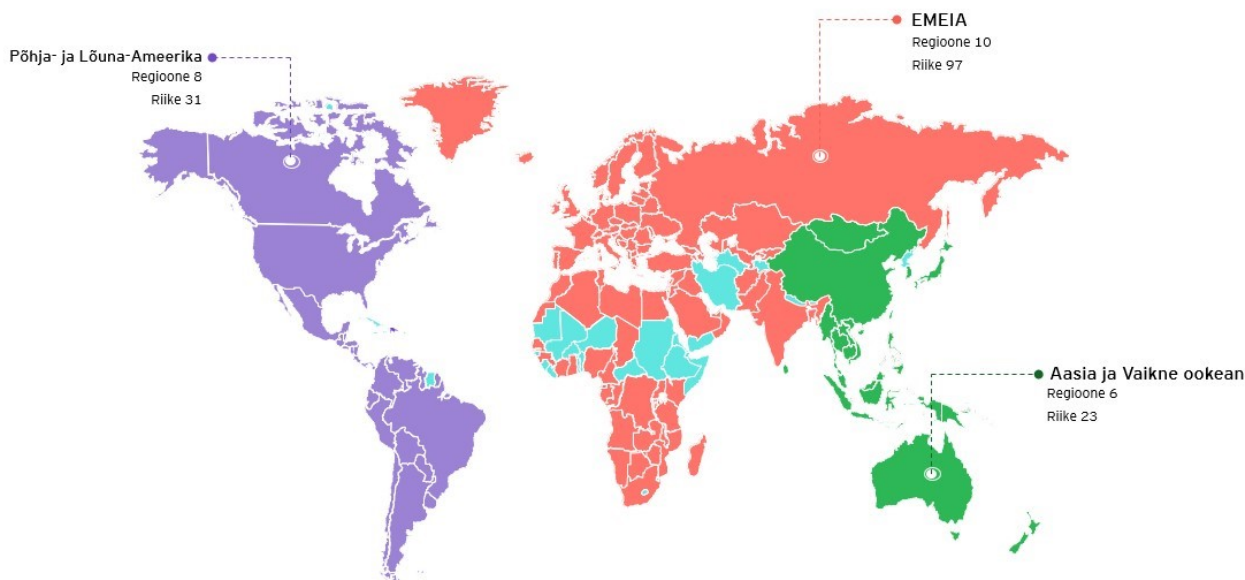
Globaalne juhtivkogu

Globaalne juhtivkogu (Global Governance Council ehk GGC) on EYG peamine järelevalveorgan. Sinna kuulub vähemalt üks esindaja igast regioonist, teised liikmesettevõtete partnerid regioonideüleste esindajatena ning kuni kuus sõltumatut juhtimisülesanneteta esindajat (INE-t). Regioonide esindajad, kes muidu tippjuhtkonna ülesandeid ei täida, valitakse nende RPF-ide poolt ametisse kolmeks aastaks, võimalusega valida neid ühel korral samasse ametisse tagasi. GGC nõustab EYG-d EY põhimõtteid, strateegiat ja avaliku huvi aspekte puudutavate otsuste langetamisel. GGC kinnitust küsitakse (vahel globaalse juhatuse initsiatiivil) ka mitmetes küsimustes, mis võivad EY-d oluliselt mõjutada.

Sõltumatud juhtimisülesanneteta esindajad

Sõltumatud juhtimisülesanneteta esindajad (Independent Non-Executives ehk INE-d) valitakse väljastpoolt EY-d. Neid võib olla kuni kuus. INE-de puhul on tegemist kas avalikus või erasektoris juhtivatel positsioonidel olevate isikutega, kelle geograafiline taust ja valdkondlikud kogemused võivad olla vägagi erinevad. Nad rikastavad meie organisatsiooni ja GGC-d oma eripalgeliste arusaamade ja kogemustega. INE-d moodustavad ka lõviosa GGC avaliku huvi allkomiteest (Public Interest Sub-

Seisuga 1. juuli 2020

Allpool on kirjeldatud meie globaalse organisatsiooni struktuuri ning peamised organeid, mis näitab, et EY-l kui globaalsel organisatsioonil on üks ühine strateegia.

Samas tegutseb võrgustik aga ka regionaalsel tasandil piirkondade sees. See tegevusmudel lubab keskenduda regioonides rohkem huvirühmadele, võimaldades liikmesettevõtetel oma klientide ja teistega tugevamaid suhteid luua ning vastata nii paremini ka kohalikele vajadustele.

Committee ehk PIC). PIC ülesandeks on otsuste langetamisel avaliku huviga arvestamise tagamine, rikkumisest teatamise poliitika ja protseduuride rakendamise käigus ilmnenud probleemide lahendamine, dialoog huvirühmadega ning osalemine kvaliteedi- ja riskijuhtimist puudutavates aruteludes. INE-d nimetab ametisse vastav komitee.

Globaalne juhatus

Globaalne juhatus (Global Executive ehk GE) ühendab EY juhtimisfunktsioonid, teenused ja geograafilised asukohad. Alates 1. juulist 2020 juhib seda EYG juhatuse esimees ja tegevdirektor ning selle liikmed on klienditeeninduse ja äriarenduse globaalsed juhtivpartnerid, piirkonna juhtivpartnerid, personalifunktsiooni globaalsed juhid, globaalsete tegevusvaldkondade – auditi, konsultatsiooniteenuste (varasema nimega: ärikonsultatsioonid), strateegia ja tehingute (varasema nimega: tehingunõustamine) ning maksunõustamise – juhid ning rotatsiooni korras ka üks EYG liikmesettevõtete partneritest.

Lisaks kuuluvad GE-sse veel turgude ja ümberkujundamise valdkondade globaalsed asejuhid, klienditehnoloogia valdkonna juht, globaalse suurklientide komitee juht, arenevate turgude komitee juht ning arenevate turgude esindaja.

GE ja GGC kinnitavad EYG esimehe ja tegevdirektori ning globaalsete juhtivpartnerite määramise. Samuti kinnitab GE ka globaalsete asejuhtide määramise. GGC kinnitab iga globaalse asejuhi määramise, kes kuulub ka GE-sse.

GE kohustuste hulka kuulub globaalsete eesmärkide elluviimise toetamine ning alltoodud tegevuste arendamine, kinnitamine ja vajadusel ka rakendamine:

- Globaalsed strateegiad ja plaanid
- Ühiste standardite, metodoloogiate ja poliitikate rakendamise toetamine liikmesettevõtetes
- Töötajatega seotud algatused, sh partnerite kaasamise, hindamise, arendamise, tasustamise ning pensionile saatmise kriteeriumid ja protsessid
- Kvaliteedi arendus- ja tagamisprogrammid
- Ettepanekud regulatiiv- ja avaliku sektori poliitikate kohta
- Poliitikad ja juhised, mis puudutavad liikmesettevõtete tegevust rahvusvaheliste klientide teenindamise, ettevõtete arengu, turgude ja kaubamärgi osas
- EY arenduskulud ja investeerimisprioriteedid
- EYG iga-aastased finantsaruanded ja eelarved
- GGC ettepanekud

GE pädevusse kuulub ka liikmesettevõtete vahel peetavate vaidluste lepitamine ja lahendamine.

GE komiteed

Komiteede loomisega tegeleb GE ning neisse kuuluvad erinevate riikide esindajad. GE komiteede ülesandeks on GE-le soovitude esitamine. Lisaks globaalsele auditikomiteele on EY-s veel näiteks auditi, konsultatsiooniteenuste, maksude, strateegia ja tehingute, globaalsete turgude ja investeringute, suurklientide, arenevate turgude, personali ja riskijuhtimise komiteed.

Globaalsete tegevuste juhtrühm

Globaalsete tegevuste juhtrühm (Global Practice Group) ühendab GE ja GE komiteede liikmeid ning regioonide ja sektorite juhte. Globaalsete tegevuste juhtrühm püüab tagada ühtse arusaama EY strateegilistest põhimõtetest ning aitab tagada nende elluviimise järjepidevuse kogu organisatsioonis.

EYG liikmesettevõtted

EYG eeskirjade kohaselt kohustuvad liikmesettevõtted järgima EY eesmärgi, milleks on muu hulgas ka näiteks kvaliteetsete teenuste pakumine kõikjal maailmas. Sel eesmärgil kohustuvad liikmesettevõtted rakendama globaalseid strateegiaid ja plaane ning säilitama teenuste osutamisel nõutavat võimekust. Nad on kohustatud pidama kinni ühtsetest normidest, metodoloogiast ja põhimõtetest, sh neist, mis hõlmavad auditi metodoloogiat, kvaliteedi- ja riskijuhtimist, sõltumatust, teadmiste jagamist, personalipoliitikat ning tehnoloogilisi abivahendeid.

Eelkõige kohustuvad aga EYG liikmesettevõtted korraldama oma kutsealast tööd vastavalt kehtivatele kutse- ja eetikanormidele ning kõigile seadusest tulenevatele nõuetele. Seda aususe ja asjade korrektse tegemise kohustust toetavad ka EY globaalne eetikakoodeks ning EY väärtused (vt lk 11).

Lisaks EYG eeskirjade rakendamisele on meie liikmesettevõtetel mitmeid teisigi kokkuleppeid, mis hõlmavad nende liikmelisuse erinevaid aspekte EY organisatsioonis, nagu õigus ja kohustus kasutada EY nime ning teadmiste jagamine.

Liikmesettevõtetes korraldatakse kontrolle, mille käigus hinnatakse nende vastavust EY nõuetele ja põhimõtetele, sh selliseid aspekte nagu sõltumatus, kvaliteedi- ja riskijuhtimine, auditi metodoloogia ning personalipoliitika. Liikmesettevõtted, kes kvaliteedikohustusi ja teisi EY nõudeid ei täida, võidakse EY organisatsioonist eraldada.

Pühendumine auditi kvaliteedile

Kvaliteeti toetav infrastruktuur

Kvaliteet meie tegevusvaldkondades

NextWave on EY globaalne strateegia ja eesmärk pakkuda oma klientidele, töötajatele ja ühiskonnale pikaajalist väärtust. NextWave kinnistab EY eesmärgi ja strateegiat. EY paremini toimiva maailma loomise eesmärk inspireerib jätkuvalt meie töötajaid ning seda mitte ainult klientidele teenuste osutamisel, vaid ka meie teadmiste, oskuste ja kogemuste rakendamisel selleks, et toetada ühiskonda, kus me kõik elame ja töötame. Meie väärtustloovad teenused aitavad suurendada kindlustunnet ja usaldusväärsust maailma kapitaliturgudel.

Kvaliteetsete audititeenuste osutamine ja oma tegevuse järjepidev täiustamine aitavad meil luua paremini toimivat maailma. Selleks palkame, arendame ja hoiame häid töötajaid, kasutame maksimaalselt innovaatilisi lahendusi, lihtsustame igal võimalusel oma tööprotsesse ning hoiame oma tegevustel silma peal. Meie jaoks on esmatähtis teenida avalikku huvi, osutades kõikjal maailmas alati kvaliteetseid audititeenuseid. Jätkame aktiivset investeerimist kaasaegsetesse töövahenditesse ja oma töötajate arendamisesse. EY auditimeeskonnad eelistavad võimalusel alati digitaalsete lahendusi, mida aitab nendeni tuua üle 600 miljoni USA dollari suurune investeering uutesse ja kujunemisjärgus tehnoloogiatesse.

Kvaliteetsete teenuste pakkumine on kõikide EYG liikmesettevõtete ja osakondade jaoks prioriteediks. EY liikmesettevõtete osakonnad juhivad lõpetatud töövõtude kvaliteedi kontrolli protsessi ning annavad sisendit käimasolevate töövõtude kvaliteedi tagamiseks, et aidata kindlustada vastavust kutsestandarditele ja EY põhimõtetele.

Auditi globaalne asejuht koordineerib liikmesettevõtete vastavust EY audititeenuste põhimõtetele ja protseduuridele.

Kutsealane tegevus

Kutsealase tegevuse globaalse asejuhi, keda kutsutakse ka kutsealase tegevuse globaalseks direktoriks (Global Professional Practice Director ehk

PPD), tegevust kontrollib auditi globaalne asejuht ning tema põhiülesandeks on globaalsete auditi kvaliteedikontrolli põhimõtete ja protseduuride kehtestamine. Piirkondlike PPD-de tegevust jälgivad globaalne PPD ja vastava piirkonna auditijuht.

See aitab tagada auditi kvaliteedi ja konsultatsiooniprotsessi suurema objektiivsuse.

Globaalne PPD juhib ja jälgib ka kutsealase tegevuse globaalse töörühma tegevust. Kõnealuse töörühma näol on tegemist raamatupidamis- ja auditistandardite valdkonna tehniliste spetsialistide globaalse võrgustikuga, kes annavad nõu raamatupidamist, auditeerimist ja finantsaruandlust puudutavates küsimustes ning viivad läbi erinevaid tegevuse seire ja riskijuhtimise protseduure.

Globaalne PPD juhendab EY globaalse auditi metodoloogia (EY GAM) ja sellega seotud tehnoloogiate arendamist, jälgides, et need vastaks kõigile asjakohastele kutsestandarditele ja regulatiivsetele nõuetele. Kutsealase tegevuse globaalne töörühm jälgib ka liikmesettevõtete töötajate poolt auditite homogeenseks ja tõhusaks läbiviimiseks kasutatavate juhiste, koolitus- ja seireprogrammide ning protsesside arendamist. Globaalsed, piirkondlikud ja regionaalsed PPD-d, koostöös teiste samas liikmesettevõttes töötavate spetsialistidega, on kursis EY töötajate, klientide ja protsessidega ning vajadusel alati valmis auditi töövõtumeeskondi nõustama.

Kutsealase tegevuse globaalse töörühma tegevuse toetamiseks kasutatakse tihti ka täiendavaid ressursse, näiteks spetsialistide võrgustikke, kes on keskendunud järgmisele:

- Sisekontrolli aruandlus ja teised EY auditi metodoloogia aspektid, mis on sellega seotud
- Konkreetsete tööstusharude ja sektorite raamatupidamise, auditeerimise ja riskidega seotud küsimused
- Konkreetsete sündmused keerulises ühiskondlikus ja poliitilises situatsioonis olevates piirkondades, riigivõlad ning nendega kaasnevad raamatupidamist, auditeerimist, aruandlust ja avalikustamisnõudeid puudutavad küsimused
- Üldised töövõtu- ja auditikomiteedega koostöö tegemisega seotud küsimused

Riskijuhtimine

Riskijuhtimisfunktsiooni ülesandeks on teha järelevalvet üleorganisatsiooniliste tegevuste üle, mille eesmärk on aidata EY töötajatel täita oma globaalseid ja kohalikke vastavuskohustusi ning toetada klientidele teenuseid osutavaid meeskondi kvaliteetse ja tiptasemel klienditeeninduste tagamisel. Teenuste kvaliteedi tagamise ja kvaliteediga seotud riskide eest vastutavad liikmesettevõtted ja nende osakonnad.

Osana laiemast riskijuhtimise raamistikust aitab riskijuhtimise globaalne juht oma muude kohustuste kõrval jälgida ka seda, kuidas kvaliteediriske tuvastatakse ja maandatakse, ning annab oma panuse ka muude organisatsioonis esineda võivate riskide haldamisse.

Riskijuhtimise algatuste etteotsa määratakse liikmesettevõtete partnerid, kelle ülesandeks on algatusi (teiste töötajate ja spetsialistide kaasabil) juhtida, koordineerides oma tegevust osakondadega. Riskijuhtimise globaalne juht vastutab ka globaalselt homogeensete riskijuhtimisprioriteetide kehtestamise ning riskide juhtimise eest kogu organisatsioonis.

Need ülesanded edastatakse liikmesettevõtetele ERM (Enterprise Risk Management) programmi kaudu.

Aastal 2020 on riskijuhtimine maailma laastava COVID-19 pandeemia tõttu keerulisem kui kunagi varem. Olukorraga toime tulemiseks on EY loonud globaalse kriisihjepro grammi (Global Crisis Management Program ehk GCMP). Pandeemia on jät nud oma jälje kõigile äritegevuse valdkondadele ja riikidele. Kriisihjepro grammi eestvedajaks on riskijuhtimise globaalne juht, kes on kaasanud protsessi regulaarselt ja pidevalt ka EY juhtkonda. Kriisihjepro grammi on laiaulatuslik ning selle üle teostatakse regulaarset järelevalvet. Programmi kuuluvad nii globaalsed kui piirkondlikud riskihjep laanid.

Globaalsed konfidentsiaalsuspõhimõtted

Konfidentsiaalse teabe kaitsmine on lahutamatu osa EYG liikmesettevõtete igapäevasest tööst. Intellektuaalse kapitali ning mistahes muu tundliku või piiratud teabe austamise kohustus on sätestatud EY globaalses eetikakoodeksis, mis sisaldab konkreetseid käitumispõhimõtteid, mille järgimist kõigilt EY töötajatelt oodatakse. Globaalsed konfidentsiaalsuspõhimõtted täpsustavad teabe kaitsmise korda veelgi, pidades sammu pidevalt muutuvate piirangutega andmete kasutamisel. Uued põhimõtted muudavad reeglid EY töötajate jaoks selgemaks ning on nurgakiviks laiemapõhjalistele juhiste le, mis reguleerivad huvide konflikte, isikuandmete kaitset ja andmete säilitamist. Lisaks puudutavad juhised ka järgmiseid valdkondi:

- ▶ Sotsiaalmeedia kasutamine
- ▶ Nõuded andmetöötlusele

Peale selle nõutakse globaalsete pettustest, ebaseaduslikest tegevustest ning muudest õigusnormidele ja EY globaalsele eetikakoodeksile mittevastavustest teada andmise põhimõtetega, et EY töötajad annaks teada mistahes käitumisest, mida peetakse õigusnormide, kehtivate standardite või EY globaalse eetikakoodeksi rikkumiseks. Selliseks käitumiseks loetakse ka konfidentsiaalse informatsiooni loata või õigusvastast avalikustamist.

Kõigele sellele lisaks rakendatakse EY-s ka globaalset isikuandmete kaitse põhimõtteid, mis toetavad ja arendavad edasi EY globaalses eetikakoodeksis sätestatud isikuandmete austamise ja kaitsmise ideid ning läbisid hiljuti värskenduskuuri, et viia need vastavusse EL-i isikuandmete kaitse üldmäärusega. Kõnealuste põhimõtete rakendamine toimub alati kooskõlas kohalike seaduste ja kutsestandarditega.

Küberturvalisus

Ulatuslike ja keerukate küberrünnete riski maandamine on kõigi ettevõtete igapäevase äritegevuse lahutamatuks osaks. Kuigi ükski süsteem ei ole küberrünnete suhtes päriselt immuunne, teeb EY Eesti kõik endast oleneva, et nende klientide andmed oleksid kaitstud. EY-s lähenetakse küberturvalisusele ohtude ennetamisega, rakendades küberturvalisusega seotud riskide juhtimiseks ja minimeerimiseks globaalsel tasandil erinevaid tehnoloogiaid ja protsesse. EY infoturbe- ja andmekaitseprogrammid, mis on kooskõlas sektori parima praktika ja seadusest tulenevate nõuetega, on loodud selleks, et püüda vältida loata juurdepääsu süsteemidele ja andmetele. Küberturbespetsialistidest koosnev meeskond tegeleb EY süsteemide pideva jälgimise ja kaitsmisega.

Lisaks tehnilistele ja protseduurilistele kontrollimehhanismidele on kõik EY töötajad kohustatud kirjalikult kinnitama, et nad mõistavad globaalses eetikakoodeksis kirjeldatud põhimõtteid ja lubavad neid järgida. Samuti peavad nad osalema kohustuslikel turvateadlikkuse tõstmise koolitustel. Tehnika ja andmetega tegelemisel nõutavat hoolsust käsitletakse põhjalikult mitmetes erinevates eeskirjades, nagu globaalne infoturvapoliitika ning globaalsed tehnika kasutamise põhimõtted. EY küberturvalisust puudutavates põhimõtetes ja protsessides rõhutatakse kiire teabevahetuse olulisust. EY töötajad saavad regulaarselt teavitusi, kus tuletatakse neile meelde nende kohustusi kõnealuste eeskirjade järgimisel ning meenutatakse üldisi turvateadlikkuse põhimõtteid.

Auditi kvaliteedikontrolli programm

Järgmistes osades anname ülevaate EY Eesti auditi kvaliteedikontrolli programmi peamistest komponentidest, milleks on

- ▶ Kutsealased väärtused
- ▶ Sisemine kvaliteedikontrollisüsteem
- ▶ Klientide aktsepteerimine ja kliendisuhete jätkamine
- ▶ Auditite läbiviimine
- ▶ Ülevaatused ja nõustamine
- ▶ Rotatsioon ja pikaajaline seotus
- ▶ Auditi kvaliteedikontrollid
- ▶ Väline auditi kvaliteedikontroll
- ▶ Vastavus seadusest tulenevatele nõuetele

Kutsealased väärtused

Jätkusuutlik auditi kvaliteet

Kvaliteet on EY tegevuse nurgakivi, mängides nii kesket rolli ka usaldusvääruse suurendamisel maailma kapitaliturgudel. Sellel eesmärgil oleme loonud ka jätkusuutliku auditi kvaliteedi ehk SAQ (Sustainable Audit Quality) programmi püsivalt kõrge kvaliteediga auditite tagamiseks, mis on meie liikmesettevõtete audititegevuses endiselt üks peaesmärke.

SAQ paneb paika juhtimisstruktuuri, mis võimaldab pakkuda kõigil liikmesettevõtetel ühtlaselt kvaliteetseid auditeid. Seda rakendatakse kohalikul, koordineeritakse ja kontrollitakse aga globaalsel tasandil. Tegemist ei ole mitte ühekordse mööduva algatusega, vaid järjepideva täiustusprotsessiga.

SAQ toetub kuuele põhimõttele: tippjuhtide hoiakud, kvalifitseeritud töötajad, lihtsustamine ja innovatsioon, digitaalsed auditilahendused, abiteenused ja kvaliteeditugi ning vastutus, mis tulenevad kõik avaliku huvi teenimise eesmärgist.

SAQ on aidanud teha meil märkimisväärsed edusamme. EY liikmesettevõtetes teostatud siseste ja väliste kontrollide käigus leitud kitsaskohad näitavad, et olukord on paranenud ning auditeerimise kvaliteet ühtlustunud. Auditite kvaliteedi ja väärtuse tõstmiseks on EY võtnud kasutusele tiptasemel tehnoloogilised lahendused, nagu veebipõhine auditiplatvorm EY Canvas, andmeanalüüsi tööriist EY Helix ja andmekogu EY Atlas.

Üheks olulisemaks EY Canvase osaks on My EY (varasemalt tuntud EY Canvase kliendiportaali nime all), mis võimaldab klientidel audimeeskonnaga otse suhelda ning hoida silma peal sellel, millist informatsiooni on audiitorid palunud ning kas vajalikud andmed on neile esitatud. EY Canvas võimaldab ka projektijuhtimisfunktsiooni Milestones kasutamist, mis aitab auditimeeskondadel plaanist kinni pidada ning kaasata protsessi vajadusel operatiivselt ka vastutava

partneri. Canvase projektijuhtimisvõimalused aitavad auditimeeskondadel keskenduda rohkem auditile endale.

Projektijuhtimisprogrammi Milestones kombineerimisel My EY ja teise projektijuhtimist lihtsustavate töövahenditega saavad töövõtumeeskonnad oma tegevusi efektiivsemalt, asjakohase kutsealase skeptitsismiga ellu viia. Selle tulemusel paraneb ka auditi kvaliteet.

Auditi jätkusuutliku kvaliteedi tagamiseks on tutvustatud ka näiteks uudset lähenemist ettevõtte sisekontrollimehhanismide ja -protsesside graafiliseks kujutamiseks; töökoormuse haldamise tööriista Personal Workload Tool, mis hoiab silma peal kõikidel töötaja töökohustustel ja hindab, kas auditi kvaliteetseks läbiviimiseks leidub piisavalt aega; eesmärgipõhist tulemusmõtlemist (Purpose-Led Outcome Thinking ehk PLOT), mis keskendub auditi kvaliteedi tagavatele käitumismustritele; ning peamiste auditi käigus tehtud tähelepanekute kontrolli, mis annab EY meeskondadele hea võimaluse enda pidevaks arendamiseks.

Samuti oleme loonud rahvusvahelise kvaliteedijuhtide (Quality Enablement Leader ehk QEL) võrgustiku, moodustanud globaalse auditikvaliteedi komitee (Global Audit Quality Committee) ning kutsunud kokku kultuuri ja kommete rakkerühma (Culture and Behaviors Taskforce). Nende ülesandeks on olla abiks algpõhjuste analüüsimisel ja kõnealuste analüüside ülevaatusel ning aidata mõista, millist rolli mängivad meie algatused kvaliteedi, käitumismustrite ja mõtteviisi pideval parandamisel.

Auditi kvaliteet on midagi, mille sisu ja rakendamise olulisust kohalikul tasandil peab mõistma iga meeskonnaliige. SAQ on meie eesmärkide ja ambitsioonide saavutamiseks hädavajalik ning selle eest kannavad vastutust kõik regioonide ja piirkondade juhid.

See süsteem näitab, et just auditite kvaliteet mängib kõige olulisemat rolli meie otsustusprotsessis ning sellest sõltub suuresti ka meie erialane reputatsioon.

Tippjuhtide hoiakud

EY Eesti juhtkond peab võtma õige hoiaku ning nende käitumine ja tegevus peab näitama EY pühendumist paremini toimiva maailma loomisele. Kuigi tippjuhtide hoiakud on olulised, teavad kõik meie töötajad ka seda, et kvaliteet ja kutsealane vastutus saab alguse neist endist, ning oma meeskondades ja ühiskonnas täidavad ka nemad vahel juhirolli. Meie ühised väärtused, mis inspireerivad meie töötajaid ja suunavad neid õigesti käituma, ning meie pühendumine kvaliteedile on osa sellest, kes me oleme ja mida me teeme.

EY suhtumist ärieetikasse ja aususesse on kirjeldatud EY globaalses eetikakoodeksis ja teistes eeskirjades ning see peegeldub EY konsulteerimiskultuuris,

koolitusprogrammides ja sisemises teabevahetuses. Tippjuhtkond rõhutab regulaarselt kvaliteetse töö tegemise, kutsestandardite järgimise, meie põhimõtetest kinnipidamise ja teistele eeskujuks olemise tähtsust. EY kasutab oma töötajate hindamisel ja tasustamisel ühe peamise mõõdikuna nende poolt osutatud kutsealaste teenuste kvaliteeti.

EY kultuur toetab tugevalt koostööd ning rõhutab eriti konsulteerimise osatähtsust keerukate või subjektiivsete raamatupidamist, auditeerimist, aruandlust, järelevalvet ja sõltumatust puudutavate küsimustega tegelemisel. Me usume, et on oluline jälgida, et töövõtumeeskonnad ja kliendid konsultatsioonides jagatud nõuandeid korrektselt rakendaks, ning vajadusel juhime me sellele ka eraldi tähelepanu.

EY Eesti seisukoht on alati olnud, et ükski klient ei ole tähtsam kui erialane reputatsioon – EY Eesti ja iga meie spetsialisti maine.

Eetikakoodeks

Me propageerime ausust kõikide meie spetsialistide seas. EY globaalne eetikakoodeks sisaldab konkreetseid käitumispõhimõtteid, mis on aluseks meie tegevustele ja ärieetikale ning mille järgimist kõigilt EY töötajatelt oodatakse. EY globaalne eetikakoodeks on jagatud viide kategooriasse:

- Üksteisega töötamine
- Klientide ja teiste isikutega töötamine
- Professionaalselt aus tegevus
- Objektiivsuse ja sõltumatuse säilitamine
- Andmete ja intellektuaalse kapitali kaitsmine

Oma protseduuride kaudu, mis on loodud selleks, et jälgida vastavust globaalsele eetikakoodeksile, ja sagedaste teavituste abil püüdleme me sellise keskkonna loomise poole, mis julgustaks kõiki vastutustundlikult tegutsema, sh teatama üleastumistest sanktsioone kartmata.

EY eetika vihjeliin annab meie töötajatele, klientidele ja teistele organisatsiooniväliste isikutele võimaluse teatada konfidentsiaalselt tegevusest, mis võib kätkeada endas ebaeetilist või ebaõiget käitumist ning olla vastuolus meie kutsestandardite, väärtushinnangute või globaalse eetikakoodeksiga. Vihjeliini operaatoriks on väline organisatsioon, mis osutab konfidentsiaalset ja soovi korral ka anonüümset raporteerimisteenust.

Kui telefoni teel või interneti vahendusel jõuab EY eetika vihjeliinile teade, hakatakse sellega viivitamatult tegelema. Vastavalt vihje iseloomule kaasatakse selle menetlemisse asjakohased spetsialistid riskijuhtimise, personali, õiguslaste või muude küsimustega tegelevatest osakondadest. Samu protseduuri eeskirju järgitakse ka nende vihjete puhul, mis on saadud muul viisil kui EY eetika vihjeliini vahendusel.

Meie väärtused: kes me oleme

Inimesed, kes näitavad üles ausust, austust, kaasamise ja meeskonnatöö oskust

Inimesed, kellel on energiat, entusiasmi ja julgust juhtida

Inimesed, kes loovad suhteid, tehes seda, mis on õige

Sisemine kvaliteedikontrollisüsteem

Ülesehitus

EY Eesti maine kvaliteetsete professionaalsete audititeenuste pakkumisel sõltumatul, objektiivsel ja eetilisel viisil on meile kui sõltumatutele audiitoritele edu saavutamiseks oluline. Me toetame jätkuvalt algatusi, mis edendavad objektiivsust, sõltumatust ja kutsealast skeptitsismi. Need on kvaliteetse auditi aluseks.

EY Eesti roll audiitoritena on kinnitada auditeeritavate ettevõtete finantsaruannete õigsust. Me moodustame audititeenuste osutamiseks kvalifitseeritud meeskondi, kasutades ära oma laialdasi kogemusi erinevates tööstusharudes ja valdkondades. Me püüdleme pidevalt oma kvaliteedi- ja riskijuhtimise protsesside parendamise poole, et meie teenuste kvaliteet oleks alati kõrgeimal tasemel.

Me mõistame, et praeguses ühiskonnas – mida iseloomustab jätkuv globaliseerumine, kapitali kiire liikumine ning pidevad tehnoloogilised uuendused – on meie audititeenuste kvaliteet olulisem kui kunagi varem. NextWave'i raames jätkame me ka edaspidi investeerimist auditi metodoloogia, töövahendite ning teiste vajalike ressursside arendamisesse ja haldamisse, mida on vaja kvaliteetsete teenuste pakkumiseks.

Samal ajal kui turg ja huvigrupid nõuavad jätkuvalt kvaliteetseid auditeid, eeldavad nad ka järjest tõhusamate ja efektiivsemate audititeenuste osutamist. Lisaks juba mainitud investeeeringule otsib EY ka pidevalt võimalusi oma auditi metodoloogia täiustamiseks ning protsesside tõhususe ja efektiivsuse tõstmiseks, parandades samal ajal ka auditeerimise kvaliteeti.

Me püüame teha kindlaks valdkonnad, kus meie auditi kvaliteet ei pruugi olla sellisel tasemel, mis vastaks meie ning meie erinevate huvigruppide, sealhulgas sõltumatute järelevalveorganite ootustele. Me üritame õppida välistest ja sisemistest kontrollitegevustest ning identifitseerida kvaliteediprobleemide põhjuseid, et

saaksime parandada pidevalt oma auditi kvaliteeti. Peame oluliseks asjakohaste ja mõjusate meetmete rakendamist kvaliteedi tõstmiseks.

Kvaliteedikontrollisüsteemi tõhusus

EY on töötanud välja ja rakendanud tervikliku globaalse auditi kvaliteedikontrolli põhimõtete ja tegevuste süsteemi. Need põhimõtted ja tegevused vastavad rahvusvahelise auditeerimise ja kindlustandvate tövõtude standardite nõukogu (IAASB) välja antud rahvusvahelistes kvaliteedikontrolli standardites toodud nõuetele. EY Eesti on need globaalsed põhimõtted ja protseduurid kasutusele võtnud ning vajadusel täiendanud, et need vastaksid kohalikele seadustele ja kutsealastele nõudmistele ning rahuldaksid konkreetseid ärialaseid vajadusi.

Samuti viime me ellu EY auditi kvaliteedikontrolli (AQR) programmi, et hinnata, kas meie auditeerimise kvaliteedikontrolli süsteem on toiminud tõhusalt, andmaks põhjendatud kindlust, et EY Eesti ja kõik meie töötajad järgivad kehtivaid kutsestandardeid, sise-eeskirju ning regulatiivseid nõudeid.

AQR-programmi ja välise kontrolli tulemusi hinnatakse ning need edastatakse EY Eestile, et anda alus auditi kvaliteedi jätkuvaks parandamiseks vastavalt kutseala kõrgeimatele normidele.

Kvaliteediarendusprogrammide rakendamise eest vastutab globaalne juhatus, kes vaatab üle nii AQR-programmi ja välise kontrollide tulemused kui ka kõik võtmetegevused, mis on suuandatud arenguruumi omavate valdkondade täiustamisele.

Hiljutise monitooringu tulemused koos sõltumatutelt järelevalveorganitelt saadud tagasisidega annavad EY Eestile aluse järeldada, et meie sisekontrollisüsteemid on töötatud välja asjakohaselt ning toimivad tõhusalt.

Kvaliteedikontrolli raamistiku ajakohastamine – ISQM 1

2020. aasta septembris kiitis IAASB heaks kvaliteedi juhtimise standardi, mis muudab oluliselt seda, kuidas audiitorühingud kvaliteeti juhivad. Rahvusvaheline kvaliteedijuhtimisstandard International Standard on Quality Management 1 (ISQM 1) asendab praeguse rahvusvahelise kvaliteedikontrolli standardi (ISQC 1), võttes kvaliteedi juhtimisel kasutusele rohkem ennetavatele meetmetele keskenduva riskipõhise lähenemise. ISQM 1 jõustub 2022. aasta detsembris ning ootab praegu veel avaliku huvi järelevalve nõukogu heakskiitu.

Standardiga ISQM 1 pannakse ettevõtetele kohustus töötada välja üldine kvaliteedi juhtimise süsteem, mis annaks põhjendatud kindluse, et ettevõtte on võimeline oma kvaliteedieesmärgi täitma, ning seda siis järjepidevalt rakendada, jälgida ja hinnata.

Standardiga kehtestatakse audiitorühingute juhtimisele, juhtkonnale ja kultuurile senisest

rangemad nõuded ning pannakse paika riskide hindamise protsess, mis aitab analüüsida kvaliteedieesmärgide saavutamist mõjutada võivaid riske ja leida nende maandamiseks sobivad kontrollimehhanismid. Samuti hakatakse nõudma kvaliteedi juhtimise süsteemi senisest oluliselt rangemat jälgimist eesmärgiga hinnata selle efektiivsust ning tuvastada parandamist vajavad kitsaskohad.

Kvaliteedi juhtimise süsteemi täiustamisega on juba algust tehtud. Tõhus kvaliteedijuhtimissüsteem on EY kvaliteedialgatuste nurgakiviks ning kvaliteedi ja efektiivsuse tagamise aluseks. EY kasutab lähenemist, mille kohaselt rakendatakse kogu liikmesettevõtete võrgustikus sama kvaliteedijuhtimissüsteemi. Eriti oluline on see seetõttu, et majandus on muutumas sedavõrd globaalseks, et paljudesse audititesse kaasatakse ka teisi EY liikmesettevõtteid. Globaalselt ühtne kvaliteedijuhtimissüsteem aitab tagada töö kvaliteeti ja homogeensust.

Kuigi standard hakkab kehtima alles 2022. aasta detsembris, on EY Eesti alustanud juba ettevalmistusi uue standardi rakendamiseks paralleelselt EY globaalse kvaliteedi juhtimise süsteemi muutmise tegevustega. Seni oleme teinud järgmist:

- ▶ Tegime kindlaks funktsioonid ja tegevusvaldkonnad, mida ISQM 1 puudutab.
- ▶ Panime paika erinevate funktsioonide ja tegevusvaldkondade esindajaid koondava juhtimisstruktuuri, et hallata paremini standardile ISQM 1 vastava kvaliteedijuhtimissüsteemi väljatöötamist ja rakendamist.
- ▶ Tuvastasime ja hindasime kvaliteediriskid ning dokumenteerisime kontrollimehhanismid vastavalt EY globaalsetele suunistele.
- ▶ Tegime kindlaks, millised on EY võrgustikus pakutavad kvaliteedi juhtimise võimalused ja nõuded ning kuidas meie ettevõtte neid oma kvaliteedijuhtimissüsteemis kasutab.
- ▶ Tuvastasime kvaliteedikontrolli raamistikus täiustamist vajavad kohad ning hindasime praeguste kontrollimehhanismide vastavust uuele standardile.

Oleme veendunud, et uued ISQM 1 nõuded aitavad parandada veelgi nii üksikute tövõtude kui ka kogu ettevõtte töö kvaliteeti, kuna efektiivne kvaliteedijuhtimissüsteem on tövõtude ühtlase kvaliteedi tagamise alustalaks.

Klientide aktsepteerimine ja kliendisuhete jätkamine

EY põhimõtted

EY klientide ja tövõtude aktsepteerimise globaalsed põhimõtted kehtestavad nõuded, millega määratakse, kas uut klienti või tövõttu aktsepteerida või kas koostööd olemasoleva kliendiga jätkata. Need nõuded on olulised kvaliteedi säilitamiseks, riskijuhtimiseks, EY

töötajate kaitsmiseks ja regulatiivsete nõuete täitmiseks. Põhimõtete eesmärk on:

- ▶ Kehtestada kindel protsess kliendi või töövõtu aktsepteerimise või nendega jätkamise otsuste tegemiseks
- ▶ Järgida kehtivaid sõltumatuse nõudeid
- ▶ Tuvastada kõik võimalikud huvide konfliktid ning tegeleda nendega nõuetekohaselt
- ▶ Teha kindlaks, millised kliendid ja töövõtud võiksid kujutada endast ülemäärast ohtu, ning neist keelduda
- ▶ Konsulteerida vastavate spetsialistidega, et määratleda täiendavad riskijuhtimise protseduurid konkreetsete kõrge riskiga tegurite suhtes
- ▶ Pidada kinni õiguslikest, regulatiivsetest ja kutsealastest nõuetest

EY globaalsed huvide konfliktide põhimõtted kehtestavad protseduuri erinevate potentsiaalsete huvide konfliktide kategooriate puhul käitumiseks ning nende tuvastamiseks. Lisaks sisaldavad need ka sätteid potentsiaalsete huvide konfliktide võimalikult kiireks ja tõhusaks lahendamiseks vastavate ettevaatusabinõude rakendamiseks. Sellisteks ettevaatusabinõudeks võib olla näiteks kliendilt võimaliku huvide konflikti kahtluse korral nõusoleku saamine teisele osapoolele teenuste osutamiseks, eraldi töövõtumeeskondade loomine kahele või enamale osapoolele teenuste osutamiseks, töövõtumeeskondade vahele nn Hiina müüri rajamine või projektist keeldumine tuvastatud konflikti vältimiseks.

EY globaalsetes huvide konfliktide põhimõtetes ja asjakohastes juhistes on võetud arvesse töövõttude ja kliendisuhete üha kasvavat keerukust ning vajadust klientide päringutele kiirelt ja efektiivselt reageerida. Samuti on kõik põhimõtted ja juhised vastavuses ka viimaste rahvusvahelise arvestuseksperitide eetikastandardite komitee (IESBA) standarditega.

Põhimõtete rakendamine

EY Process for Acceptance of Clients and Engagements (PACE) on veebipõhine süsteem EY sisevõrgus, mida me kasutame klientide ning töövõttude aktsepteerimise ja jätkamise tegevuste efektiivseks koordineerimiseks kooskõlas globaalsete, tegevusvaldkondade ja liikmesettevõtete põhimõtetega. PACE juhib kasutajad läbi aktsepteerimise ja jätkamise nõuete ning leiab üles põhimõtted ja viited kutsestandarditele, mida on vaja äriühingutele ning nendega kaasnevate riskide hindamiseks.

Protsess hõlmab potentsiaalse kliendi või töövõtuga kaasnevate riskide hoolikat kaalumist ja mitmeid vastavuse kontrolli protseduure. Enne uue töövõtu või kliendi aktsepteerimist teeme me kindlaks, kas suudame eraldada piisavaid ressursse kvaliteetse teenuse osutamiseks, seda eriti ülimalt tehnilistes valdkondades, ning kas kliendi poolt soovitud teenused on kooskõlas meie nõuetega. Aktsepteerimisprotsess

on range ja ühtegi uut auditi töövõttu ei tohi aktsepteerida ilma meie regiooni või kohaliku PPD heakskiiduta.

Oma iga-aastase kliendisuhete ja töövõtu jätkamise protsessi käigus vaatame me üle osutatud teenused ja suutlikkuse jätkata kvaliteetsete teenuste osutamist ning teeme kindlaks, kas klientide suhtumine finantsaruandluse kvaliteeti ja läbipaistvusesse on sama kui EY Eestis. Iga auditi eest vastutav partner vaatab koos meie auditijuhtkonnaga kord aastas üle suhted auditiklientidega, et teha kindlaks, kas jätkamine on asjakohane.

Selle ülevaate tulemusena tehakse kindlaks audititöövõttud, mille protseduurid vajavad auditi käigus täiendavat ülevaatamist (tähelepanelikku jälgimist), ning lõpetatakse suhted mõnede auditiklientidega. Nii nagu kliendi aktsepteerimise protsessi puhul, osaleb meie regiooni PPD ka kliendisuhete jätkamise protsessis ning peab andma jätkamiseks oma nõusoleku.

Nii kliendi ja töövõtu aktsepteerimise kui ka kliendisuhete ja töövõtu jätkamise otsuse tegemisel arvestatakse ka töövõtumeeskonna hinnangut selle kohta, kas ettevõtte juhtkond oleks võimeline avaldama auditi töövõtumeeskonnale survet mittevastava raamatupidamisarvestuse, auditi tulemuste või aruandluse kinnitamiseks, mis õigesti auditit kvaliteeti. Kaalutlused ja järeldused juhtkonna aususe kohta on aktsepteerimis- ja jätkamisotsuste tegemisel samuti olulised.

Auditite läbiviimine

EY on teinud märkimisväärsed investeeringuid auditi metodoloogiate ja töövahendite täiustamiseks, et meie auditite kvaliteet oleks oma ala parim. See näitab, kuivõrd pühendunud on EY kindlustunde ja usaldusväärsuse suurendamisele maailma kapitaliturgudel.

Auditi metodoloogia

EY GAM loob globaalse raamistiku kvaliteetsete audititeenuste osutamiseks läbimõeldud protsesside, hinnangute ja auditiprotseduuride järjepideva rakendamise teel kõikides meie audititöövõttudes, olenemata nende suurusest. Samuti nõuab EY GAM vastavust asjakohastele eetikanõuetele, sealhulgas sõltumatust ettevõtetest, keda me auditeerime. EY GAM-i lahutamatuks osadeks on riskihinnangute andmine, vajadusel nende ümberhindamine ja muutmine ning nende hinnangute kasutamine auditiprotseduuride iseloomu, ajastuse ja ulatuse kindlaks määramiseks. Samuti rõhutab metodoloogia auditiprotseduurides asjakohase kutsealase skeptitsismi rakendamist. EY GAM tugineb rahvusvahelistele auditeerimise standarditele (ISA) ja seda on täiendatud Eestis nii, et see vastaks Eesti

kohalikele auditistandarditele ning seaduse ja finantsregulatsiooni normidele.

Veebitööriistas EY Atlas on EY GAM jaotatud teemadeks ning selle eesmärgiks on keskenduda finantsaruannetega seotud riskidega sobiva auditistrateegia leidmisele ning sellele, kuidas need riskid kõnealuste finantsaruannete auditeerimise planeerimist ja protsessi mõjutavad. EY GAM koosneb kahest põhilisest komponendist: nõuetest ja juhistest ning toetavatest vormidest ja näidistest. Nõuete ja juhiste koostamisel on võetud arvesse nii auditistandardeid kui ka EY enda põhimõtteid. Toetavad vormid ja näidised sisaldavad parima tava näiteid ning on abiks auditiprotseduuride teostamisel ja dokumenteerimisel.

EY GAM-i on võimalik seadistada nii, et see kuvaks vaid auditeeritava majandusüksuse puhul olulisi nõudeid ja juhiseid: näiteks on loodud erinevad profiilid nii börsiettevõtete, avaliku huvi üksuste kui ka lihtsamate majandusüksuste auditeerimiseks.

Pärast 2019. aastal edukalt läbi viidud katsetusi täiustati EY GAM-i auditeerimisvaldkonna esimese omataolise andmekeskse lähenemisega, mille nimeks sai Digital GAM. EY Helixi andmeanalüüsi võimalusi kasutades võimaldab uus lähenemine parandada nüüd auditeerimisprotsessi kõigis EY liikmesettevõtetes tänu sujuvamatele auditiprotseduuridele, mida toetavad uued nõuded ja juhised. EY auditeerimismeetodid võimaldavad viia auditeeritava majandusüksuse süsteemides hoitavad finants- ja muud andmed kokku teiste andmeallikatega nii, et EY audiitorid saaksid auditi tegemiseks piisava ja asjakohase tõendusmaterjali. Suurte andmekogumite visualiseerimise abil saavad EY audiitorid kutsealast skeptitsismi rakendades juhtkonna väiteid senisest paremini kontrollida, suurendades nii veelgi meie auditite kvaliteeti.

Auditi metodoloogiasse on tehtud täiendusi ka vastavalt uutele standarditele, esilekerkivatele auditeerimisküsimustele, kogemusele ning väliste ja siseste kontrollide tulemustele. Hiljuti täiendati EY GAM-i näiteks vastavuse tagamiseks standardi ISA 540 (muudetud) „Arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatu auditeerimine“ (kehtib 15. detsembril 2019 või pärast seda algavate perioodide finantsaruannete auditite kohta) nõuetele.

Lisaks jälgitakse praeguseid ja uusi arenguid ning väljastatakse aegsasti teavitusi auditi planeerimise ja läbiviimise kohta, mis suunavad tähelepanu nii valdkondadele, millele on kontrollide käigus tähelepanu juhitud, kui ka kohalike järelevalveorganite ja auditivaldkonda reguleerivate sõltumatute asutuste rahvusvahelise foorumi (IFIAR) peamistele huvipunktidele. Näiteks COVID-19 laastava mõju tõttu maailmamajandusele on väljastatud juhendmaterjal EY liikmesettevõtete auditeeritavate klientide arvestus- ja finantsaruandlusküsimustega tegelemiseks ning

ülevaade asjaoludest, millele praeguses keskkonnas auditeid läbi viies tasuks tähelepanu pöörata.

Tehnoloogia

Meie auditi töövõtumeeskonnad kasutavad tehnoloogilisi abivahendeid, mis aitavad teostada ja dokumenteerida töid vastavalt EY GAM-ile.

Meie globaalne auditiplatvorm EY Canvas on kõigi meie auditite nurgakiviks, võimaldades meil pakkuda oma klientidele alati kvaliteetseid audititeenuseid. EY Canvas põhineb tipptasemel veebirakenduste tehnoloogial. See võimaldab meil tagada andmete turvalisuse ning oma tarkvara vähese vaevaga pidevalt arendada, et pidada sammu raamatupidamise vallas ja regulatiivkeskkonnas toimuvate muudatustega.

Profiilerimisküsimuste abil suudab EY Canvas konfigurērida audititöövõtte automaatselt, lisades neile ettevõtte tegevusvaldkonna ja börsil oleku staatuse seisukohalt olulist informatsiooni, aidates hoida meil oma auditiplaanid asja- ja ajakohased ning luues otselingid vajalikele auditijuhenditele, kutsestandarditele ja dokumendipõhjadele. Platvormil on kasutajaliides, mis võimaldab meeskonnal visualiseerida riske ja nende seoseid meie kavandatavate meetmete ja tehtud tööga. Samuti pakub see kontserne auditeerivatele meeskondadele võimalust kontoritevaheliseks suhtluseks, et jagada üksteisega riske ja instruksioone, nii et põhimeeskond saaks hoida kontserni auditi edenemisel pidevalt silma peal.

EY Canvasel on olemas ka kliendiportaal My EY, mis aitab meeskondadel oma klientidega efektiivsemalt suhelda ning nende soovide ja vajadustega paremini arvestada. Samuti on EY Canvasega integreeritud mobiilirakendused, mis muudavad meie audiitorite igapäevase töö lihtsamaks, võimaldades jälgida nt auditi kulgu, talletada turvaliselt auditi tõendusmaterjali ning jälgida varude inventuure.

Auditi töövõtumeeskonnad kasutavad auditi erinevates etappides ka teisi rakendusi, andmeanalüüsitööriistu ja dokumendivorme, mis on abiks auditiprotseduuride teostamisel, järelduste tegemisel ja dokumenteerimisel ning analüüsil. Üheks selliseks abivahendiks on näiteks EY Smart Automation, mis koondab kokku kõik EY Canvas kaudu kasutatavad rakendused, mis hõlbustavad EY auditimeeskondade tööd erinevate auditeerimisprotsesside ja -protseduuride läbiviimisel. Smart Automationi rakenduste pidev arendamine ja uute rakenduste väljatöötamine toimub globaalsel tasandil.

Digital GAM ja andmeanalüüs

EY auditites pannakse erilist rõhku andmeanalüüsile. Andmeanalüüs ei tähenda meie puhul aga lisaprotseduure ega andmete visualiseerimist, vaid meie globaalsete tehnoloogiliste lahenduste (EY Helix)

ja metodoloogia (EY GAM) rakendamist suurte andmehulkade auditeerimiseks.

EY Helix on andmete analüüsiks mõeldud tarkvaralahenduste kogum. Analüüsimeetodite areng avaldab mõju auditeerimisele kui sellisele, võimaldades analüüsida korraga suuremaid auditi seisukohalt olulisi andmehulki, leides andmetes esilekerkivaid tendentse ja ebakorrapärasusi ning aidates keskenduda auditeerimisel olulisele. Andmeanalüüsi meetodite kasutamine võimaldab meil saada tehingutest ja riskikohtadest parema ülevaate, detailsema mõistmise ja täpsema arusaama.

EY kasutab analüüsimeetodeid, mis suudavad katta kogu auditeeritava ettevõtte äritsükli, abiks andmeanalüüsi hõlbustavad auditiprogrammid, mis meetodi rakendamist veelgi lihtsustavad.

EY Helix võimaldab meie töövõtumeeskondadel audititega seotud riske paremini hinnata ning seeläbi auditeerida ka kõrgema riskitasemega tehinguid, aidates esitada auditi käigus tehtud tähelepanekute kohta asjakohaseid küsimusi ning hinnata auditi tulemusi.

EY Atlas on globaalne tehnoloogiaplatvorm, mis võimaldab meie audiitoritele ligipääsu ajakohasele arvestus- ja auditeerimisinfole, sh välistele standarditele, EY tõlgendustele ja arvamusiidrite seisukohtadele.

Auditi töövõtumeeskondade moodustamine

EY Eesti põhimõtted nõuavad meie partnerite iga-aastasest kontrollimist meie auditijuhtkonna ja regioonid PPD poolt. Selle eesmärk on muu hulgas tagada, et börsiettevõtete ja teiste avaliku huvi üksuste auditeid juhtivad spetsialistid omaksid vastavat pädevust (teadmisi, oskusi ja võimeid) oma töökohustuste täitmiseks ning oleksid täidetud kehtivad audiitorite rotatsiooni nõuded.

Töötajate määramine auditi töövõtumeeskondadesse toimub samuti meie auditivaldkonna juhtkonna korralduste alusel. Auditi töövõtumeeskondade komplekteerimisel arvestatavad tegurid on järgmised: töövõtu ulatus ja keerukus, teadmised ja kogemused konkreetsetes majandusharus, töö ajastus, järjepidevus ning võimalused enda arendamiseks. Keerukamate tööülesannete puhul kaalutakse ka seda, kas auditi töövõtumeeskonna täiendamiseks või suurendamiseks oleks vaja kaasata veel kedagi, kes omaks spetsiifilisi või täiendavaid teadmisi.

Mõnikord kaasatakse auditi töövõtumeeskonda ettevõttesisesi spetsialiste, et nad abistaksid auditiprotseduuride läbiviimisel ja asjakohase tõendusmaterjali saamisel. Neid spetsialiste kasutatakse olukordades, mis nõuavad eriteadmisi või -oskusi, nt seoses maksude, kohtumenetluste, IT-süsteemide, varade hindamise või aktuaarse analüüsi tegemisega.

Pettused

EY pühendumine kvaliteedile peegeldub meie pideva täiustamise põhimõttes, mille tulemusel on jõutud pettuste vallas riskijuhtimis- ja auditiprotseduurides mitmete uuenduslike lahendusteni, nagu näiteks

- ▶ Tehnoloogiliste uuenduste rakendamine:
 - ▶ Andmeanalüüsi meetodite kasutamine pettuste tuvastamisel
 - ▶ Ettevõtteväliste andmete (nt sotsiaalmeedia) kasutamine riskide hindamise ja auditi ulatuse määramise lihtsustamiseks
 - ▶ Elektrooniliste kinnituste eelistamine auditi tõendusmaterjali puhul suunaga võimaldada tulevikus auditeeritava ettevõtte poolt pangatehingute kohta esitatud andmete automaatset kokkuviimist panga poolt esitatud andmetega
- ▶ Iga-aastased kohustuslikud koolitused kõigile auditiosakonna töötajatele

Ülevaatused ja nõustamine

Audititöö ülevaatus

EY põhimõtted kirjeldavad nõudeid vanemeksperptide õigeaegseks ja otseseks kaasamiseks ning konkreetse töö ülevaatusel nõutavat täpsust. Järelevalve eest vastutavad liikmed auditi töövõtumeeskondades teevad auditi dokumentide üksikasjaliku ülevaatus, et tagada nende tehniline täpsus ja täielikkus. Teise taseme ülevaatus viivad läbi auditivaldkonna juhtivtöötajad ja vastutavad partnerid, kelle ülesandeks on kontrollida, et audit tervikuna ning kogu sellega seotud raamatupidamis- ja finantsaruandlus oleks teostatud korrektselt. Olulisemad makse käsitlevad ja muud asjaomased töödokumendid vaatab vajadusel kõrgema riskiga projektide puhul üle ka maksuvaldkonna esindaja. Börsiettevõtete, avaliku huvi üksuste ja teatud muude ettevõtete puhul vaatab töövõtu kvaliteedikontrolli partner (vt allpool) üle nii olulised raamatupidamise, finantsaruandluse ja auditeerimise aspektid kui ka auditeeritava ettevõtte finantsaruanded ning meie auditiaruande.

Audititöö ülevaatusel iseloom, ajastus ja ulatus sõltub mitmetest teguritest, sh

- ▶ Auditi riskidest, olulisusest, subjektiivsusest ja keerukusest
- ▶ Auditi dokumentatsiooni koostanud auditi töövõtumeeskonna liikmete võimekusest ja kogemustest
- ▶ Ülevaataja otsese osalemise ulatusest auditeerimistöös
- ▶ Läbiviidud nõustamise ulatusest

Meie põhimõtted kirjeldavad ka iga auditi töövõtumeeskonna liikme rolli ja kohustusi auditi korraldamisel, juhtimisel ja juhendamisel ning nõudeid nende töö ja järelduste dokumenteerimiseks.

Nõuded nõustamisele

EY nõustamispõhimõtted on rajatud koostööd soosivale kultuurile, kus auditispetsialiste julgustatakse jagama oma vaateid keerukates raamatupidamis-, auditeerimis- ja aruandlusküsimustes. Kuna keskkond, kus EY liikmesettevõtted tegutsevad, on muutunud aastatega üha keerulisemaks ja globaalselt rohkem seotuks, on EY konsulteerimiskultuur olulisem kui kunagi varem, aidates jõuda EY liikmesettevõtetele auditeeritavate ettevõtete puudutavates küsimustes õigeaegselt õigete järeldusteni. Nõustamise nõuded ning sellega seotud põhimõtted ja protseduurid on koostatud eesmärgiga kaasata õigeid ressursse nii, et auditi töövõtumeeskonnad saaksid jõuda õigetele järeldustele.

EY konsulteerimiskultuur võimaldab töövõtumeeskondadel osutada sujuvaid, homogeenseid ja kvaliteetseid teenuseid, mis vastavad auditeeritavate ettevõtete, nende juhtorganite ja kõikide huvirühmade vajadustele

Keerukate ja tundlike küsimustega tegelemiseks on paigas formaalne protsess, mis nõuab auditi töövõtumeeskonnalt konsulteerimist meeskonnaväliste töötajatega, kellel on rohkem kogemusi või eriteadmised, eriti kutsealase tegevuse ja sõltumatuse spetsialistidega. Objektiivsuse ja kutsealase skeptitsismi huvides näevad EY põhimõtted ette, et meie kutsealase tegevuse, sõltumatuse ja teatud teiste tegevusalade töötajad peavad nõustamisest loobuma, kui nad tegelevad või on hiljuti tegelenud kliendiga, keda konkreetne nõustamine puudutab. Sellisel juhul määratakse nende asemele teised sobivate teadmiste ja oskustega eksperdid.

EY konsulteerimispõhimõtted nõuavad ka nõustamise dokumenteerimist, sh nõuet saada konsulteeritud isiku(te)lt kirjalik kinnitus, mis näitaks, et nad mõistavad antud küsimust ja selle kohta tehtud otsust.

Töövõtu kvaliteedikontrollid

Töövõtu kvaliteedikontrollide viivad läbi auditipartnerid vastavalt kutsestandarditele, mis kehtivad kõikide börsiettevõtete, avaliku huvi üksuste ning tähelepanelikku jälgimist vajavate ettevõtete auditeerimisel. Töövõtu kvaliteedikontrolli teostajaks on kogenud spetsialistid, kellel on antud valdkonnas märkimisväärsed teadmised. Nad on töövõtumeeskonnast sõltumatud ning annavad objektiivse hinnangu meeskonna olulistele otsustele ja sõltumatus vandeaudiitori aruandes tehtud järeldustele. Töövõtu kvaliteedikontrolli teostamine ei vähenda vastutava partneri vastutust töövõtu ja teostatud tööde eest. Mitte mingil juhul ei tohi töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja delegeerida kohustust teisele isikule.

Töövõtu kvaliteedikontroll hõlmab kogu töövõtutsükli, kuhu kuuluvad nii auditi planeerimine, riskihinnangute andmine, strateegia kui ka teostus. Kvaliteedikontrolli teostamise ja dokumenteerimise põhimõtted ja protseduurid annavad konkreetseid suuniseid läbiviidavate protseduuride iseloomu, ajastuse ja ulatuse ning nende sooritamist tõendava dokumentatsiooni kohta. Töövõtu kvaliteedikontroll tuleb alati teostada enne sõltumatu vandeaudiitori aruande kuupäeva.

Kõik töövõttude kvaliteedikontrollid kinnitavad meie regiooni auditivaldkonna juhtivpartner (AMP) või regiooni auditivaldkonna juht ning PPD.

Auditi töövõtumeeskonna ametialaste erimeelsuste lahendamine

EY-I on koostööd soosiv kultuur, mis julgustab töötajaid ametialaste erimeelsuste korral karistust kartmata neist rääkima ning võtma sõna ka juhul, kui nad ei ole rahul mistahes muude konkreetse töövõtuga seotud asjaoludega. Põhimõtted ja protseduurid on koostatud selleks, et anda meie auditi töövõtumeeskonna liikmetele võimalus juhtida tähelepanu olulistele raamatupidamist, auditeerimist või aruandlust puudutavatele erimeelsustele.

Nimetatud põhimõtted tehakse inimestele selgeks juba EY-sse tööle asumisel ning me jätkame ka edaspidi sellise töökultuuri propageerimist, mis sisendaks meie töötajatele nii kohustust kui ka õigust nõuda oma seisukohtade ärakuulamist ning küsida teiste arvamust.

Ametialaste arvamuste erinevused, mis auditi ajal esile kerkivad, lahendatakse üldjuhul auditi töövõtumeeskonna siseselt. Kui arutelu osalev isik ei ole tehtud otsusega aga rahul, edastab ta antud küsimuse järgmise tasandi organile ning seda seni, kuni on saavutatud kokkulepe või langetatud lõplik otsus.

Kui töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja esitab soovitusi, mida töövõtupartner ei aktsepteeri, või ei lahendata küsimust kvaliteedikontrolli tegija jaoks rahuldavalt, ei anta auditiaruannet välja enne, kui küsimus on lahendatud. Kutsealase tegevuse spetsialistide kaasabil lahendatud ametialased erimeelsused dokumenteeritakse asjakohaselt.

Rotatsioon ja pikaajaline seotus

EY rakendab audiitori sõltumatuse kindlustamiseks kohustuslikku auditipartnerite rotatsiooni. EY Eesti järgib rahvusvahelise arvestuseksperide eetikastandardite komitee (IESBA) kehtestatud auditipartnerite rotatsiooninõudeid, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 537/2014, 16. aprill 2014, ning Eesti audiitortegevuse seaduse ja USA Väärtpaberi- ja Valuutakomisjoni (SEC) nõudeid vastavalt vajadusele. EY Eesti toetab auditipartnerite rotatsiooni, sest see annab uudse perspektiivi ja soodustab sõltumatust ettevõtte juhtkonnast, säilitades samas kompetentsi ja äriteadmisi. Auditipartnerite rotatsioon koos sõltumatuse nõuetega, täiustatud sisemise kvaliteedikontrolli süsteem ning sõltumatu auditikontroll aitavad tugevdada sõltumatust ja objektiivsust ning on olulisteks auditi kvaliteedi tagajateks.

EL-i auditimääruse nr 537/2014 artikli 17 kohaselt peavad avaliku huvi üksused vahetama oma juhtivat töövõtupartnerit ja töövõtu kvaliteedikontrolli teostajat iga 7 aasta tagant. Pärast roteerimist ei tohi juhtiv auditi töövõtupartner ega töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja enne 2 aasta möödumist juhtivpartneri või kvaliteedikontrollija rolli naasta.

Avaliku huvi üksuse puhul nõuavad EY globaalsed sõltumatuse põhimõtted, et juhtiv töövõtupartner, töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja ja teised auditipartnerid, kes antud auditi jaoks olulistes küsimustes otsuseid langetavad või hinnanguid annavad, (edaspidi koos: võtmetähtsusega auditipartnerid) peavad vahetama iga 7 aasta tagant. Äsja avaliku huvi üksuseks (k.a börsiettevõtteks) saanud kliendi puhul võivad võtmetähtsusega auditipartnerid jääda meeskonnas oma ametikohale veel 2 aastaks, kui nad on olnud ettevõtte auditimeeskonnas ettevõtte börsile mineku ajaks juba 6 aastat või kauem.

Kui võtmetähtsusega auditipartner on osutanud kliendile teenuseid sedavõrd kaua, et rakendub kohustuslik rotatsioon, tohib ta juhtida või koordineerida konkreetsele kliendile kutsealaste teenuste osutamist alles pärast ettenähtud pikkusega pausi. Pausi pikkuseks on juhtiva auditi töövõtupartneri puhul 5 aasta, töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja puhul 3 aastat ning teiste roteeruvate partnerite puhul 2 aastat.

Kui kohalik seadusandlik võim või järelevalveorgan on kehtestanud kõnealuse pausi pikkuseks juhtiva auditi töövõtupartneri puhul vähem kui 5 aastat, võib asendada nõutud 5-aastase pausi kas nende poolt sätestatud või 3 aasta pikkuse pausiga (olenevalt sellest, kumb on pikem). Sellist jurisdiktsioonist tulenevat erandit juhtiva auditi töövõtupartneri puhul

võib rakendada aga vaid enne 2023. aasta 15. detsembrit algavatel aruandeperioodidel.

Lisaks avaliku huvi üksuste auditeerimisel kehtivatele auditipartnerite rotatsiooninõuetele on EY loonud ka pikaajalise seotuse turvaraamistiku, mis on kooskõlas nii IESBA koodeksi kui ka EL-i auditimääruse nr 537/2014 artikliga 17 ning kus käsitletakse ühe ettevõtte pikaajalisest auditeerimisest spetsialistide sõltumatusele tulenevaid ohte ja nende leevendamiseks võetavaid kaitsemeetmeid.

EY-s on kasutusel erinevad töövahendid, mis aitavad jälgida efektiivselt vastavust nii organisatsioonisisestele rotatsiooninõuetele ning kliendiga pikalt koostööd teinud auditipartneritele ja teistele spetsialistidele esitatavatele nõuetele kui ka järgjärgulise rotatsiooni nõuetele. Samuti on paigas protsess rotatsiooni planeerimiseks ja otsuste langetamiseks, mis hõlmab meie kutsealase tegevuse ja sõltumatuse spetsialistide nõustamist ja heakskiitu.

Väline rotatsioon

Avaliku huvi üksuste puhul järgime EL-i auditimääruse nr 537/2014 artikli 17 punktis 1 toodud välise rotatsiooni põhimõtteid.

Auditi kvaliteedikontrollid

EY globaalne auditi kvaliteedikontrolli (AQR) programm on EY-s auditi kvaliteedi monitoorimise nurgakiviks. EY Eesti rakendab globaalset AQR-programmi, edastab oma tulemused ning töötab nende põhjal välja vastavad tegevusplaanid. AQR-programmi esmaseks eesmärgiks on teha kindlaks, kas kvaliteedikontrollisüsteemid - sh EY Eesti omad - on asjakohaselt välja töötatud ning kas neid järgitakse auditi töövõtte teostamisel, et saada põhjendatud kindlus, et need vastavad põhimõtetele ja protseduuridele, kutsestandarditele ning regulatiivsetele nõuetele. Globaalne AQR-programm vastab rahvusvahelises kvaliteedikontrolli standardis (ISQC) nr 1 ja selle muudatustes esitatud nõuetele ja suunistele ning vajadusel täiendatakse seda, et see vastaks ka Eesti kutsestandarditele ja regulatiivsetele nõuetele. AQR-programm aitab kaasa ka EY Eesti jätkuvatele püüdlustele teha kindlaks valdkonnad, kus me saaksime oma tegevust parandada või põhimõtteid ja protseduure täiustada.

Programm on iga-aastane ning seda koordineerivad ja jälgivad PPD globaalse võrgustiku esindajad, keda omakorda kontrollib auditi globaalne juhtkond.

Igal aastal valitakse ülevaatamisele kuuluvad töövõttud riskidel põhineval meetodil, keskendudes suurtele, keerukatele või olulise avaliku huviga seotud töövõttele, kus võib esineda ettenägematuid asjaolusid. Globaalne AQR-programm hõlmab üksikasjalikku riskile keskenduvat toimikute ülevaataust, kaasates laia valikut börsi- ja börsivälise ettevõtete, avaliku huvi üksuste ja mitte avaliku huvi üksuste

audititöövõtte, mille käigus hinnatakse vastavust sise-eeskirjadele, EY GAM-i nõuetele ning asjakohastele kohalikele kutsestandarditele ja regulatiivsetele nõuetele. Samuti kuuluvad valikusse auditi töövõtumeeskondade poolt osutatavate auditiga mitteseotud kindlustandvate teenuste ülevaatused. Neis hinnatakse vastavust asjakohastele kutsestandarditele ja sise-eeskirjadele, mida tuleks auditiga mitteseotud kindlustandvate teenuste osutamisel rakendada. Lisaks tehakse tegevuse taseme ülevaatused, et hinnata vastavust kvaliteedikontrolli protseduuridele ja põhimõtetele ISQC-s nr 1 kehtestatud funktsionaalsetes valdkondades.

Globaalne AQR-programm täiendab välist tegevuse seiret ja inspekteerimistegevusi, nagu järelevalveinspeksiooni kontrollid ja välised vastastikused eksperthinnangud. Samuti annab programm hea ülevaate meie vastavusest regulatiivsetele nõuetele, kutsestandarditele ja sise-eeskirjadele.

AQR-i ülevaatajad ja meeskonnajuhid valitakse vastavalt nende oskustele ja kutsealasele pädevusele raamatupidamisarvestuse ja auditeerimise valdkonnas ning nende spetsialiseeritusele tööstusharus; tihti on nad töötanud globaalses AQR-programmis mitu aastat ning on programmi rakendamisel tõeliselt kogenud. Kontrollimisel osalevad meeskonnajuhid ja ülevaatajad määratakse tavaliselt väljastpoolt nende peakontorit ning nad on kontrollitavatest töövõttudest ja meeskondadest sõltumatud.

COVID-19 pandeemiaga kaasnenud reisipiirangud ja näost näkku kohtumiste keelamine muutsid globaalse AQR-programmi 2020. aastal eriti väljakutseteroheks ettevõtmiseks.

Globaalse AQR-programmi ning välise tegevuste monitooringu ja inspekteerimise tulemusi hinnatakse ja jagatakse, et parandada kvaliteeti. Kvaliteedi parandamise plaanid kirjeldavad samme, mida tuleks järgnevalt astuda, nende eest vastutavaid isikuid, ajakava ja tähtaegu ning rakendatud sammude kajastamist. AQR-programmi, järelevalveinspeksiooni kontrollide ja eksperthinnangute käigus esitatud auditi kvaliteediküsimuste lahendamise meetmed vaatab läbi meie auditijuhtkond ja PPD. Need programmid annavad tegevuste jälgimisest olulist tagasisidet meie pidevate kvaliteedi parandamise püüdluste jaoks.

Väline auditi kvaliteedikontroll

EY Eesti audititegevusi kontrollib regulaarselt Audiitorkogu. Oma kontrolli osana hindab Audiitorkogu ettevõtte kvaliteedikontrollisüsteeme ning vaatab üle valitud töövõttud.

Viimase kvaliteedikontrolli teostas Audiitorkogu aastal 2019. Kõnealuse kontrolli lõpparuanne väljastati

28. aprillil 2020. Audiitorkogu järgmine kontrollkäik leiab aset 2022. aasta novembris.

Me respektuime Audiitorkogu poolt teostatavat kvaliteedikontrolli ja mõistame, et selle läbiviimine on meile kasulik. Me analüüsime kontrolli käigus esile kerkinud küsimusi põhjalikult, et selgitada välja, kuidas oleks meil võimalik oma auditite kvaliteeti veelgi parandada. Töövõttud, mille puhul on tuvastatud olulisi puudujääke, peavad läbima globaalse algpõhjuste tuvastamise protsessi. Koos auditi kvaliteedikontrolliga (AQR) aitab väline kontroll saada hea ülevaate meie auditite kvaliteedist. Just nende kontrollide käigus saadud teadmised aitavad meil ka edaspidi kvaliteetseid auditeid pakkuda.

Audiitorkogu teatas välise kvaliteedikontrolli lõppedes, et EY Eesti läbis kontrolli edukalt ning meie auditeerimistegevus vastab kõigile asjakohastele nõuetele (roheline). Audiitorkogu auditi kvaliteedikontrolli hindamiskaala järgi on see parim võimalik tulemus. Audiitorkogu kohta leiab informatsiooni aadressilt www.auditorkogu.ee.

Vastavus seadusest tulenevatele nõuetele

EY globaalne eetikakoodeks sisaldab selgeid juhiseid, mis on aluseks meie tegevustele ja ärieetikale. EY Eesti on vastavuses kõigi kohaldatavate õigusnormidega ning EY väärtustele toetudes püüame me alati teha seda, mis on õige. Selle olulise eesmärgi poole püüdlemist toetavad ka mitmed sise-eeskirjad, millest on antud allpool täpsem ülevaade.

Korruptsioonivastatus

EY globaalsed korruptsioonivastased põhimõtted aitavad EY töötajatel vältida teatud ebaeetilisi ja illegaalseid tegevusi. Need rõhutavad kohustust järgida korruptsioonivastaseid seadusi ning selgitavad, mida korruptsioon endast täpsemalt kujutab. Samuti näevad need ette, kuidas korruptsiooni avastamisest teada anda. Seoses korruptsiooni mõju kasvamisega globaalsel tasandil oleme me panustanud EY-s viimasel ajal senisest veelgi enam korruptsiooni vastu võitlemisse.

Siseringitehingud

EY globaalsed siseringitehingute põhimõtted rõhutavad, et EY töötajad ei tohi toetuda väärtpaberitega kaubeldes siseringiinfole, ning kirjeldavad, mida siseringiinfo endast kujutab ja kelle poole peaksid meie töötajad pöörduma, kui neil peaks tekkima küsimusi oma kohustuste kohta.

Kaubandussanktsioonid

On oluline olla kursis alata muutuvate rahvusvaheliste kaubandussanktsioonidega. EY hoiab sanktsioonide vallas toimuvatel arengutel pidevalt silma peal ning informeerib neist vajadusel ka töötajaid.

Andmete konfidentsiaalsus

2018. aastal põhjaliku uuenduskuuri läbinud EY globaalsete isikuandmete kaitse põhimõtetega sätestatakse olemasolevate, kunagiste ja võimalike töötajate, klientide, hankijate ja äripartnerite isikuandmete kogumist, kasutamist ja kaitset käsitlevad põhimõtted. Need põhimõtted on vastavuses Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse rangete nõuete ning muude andmekaitset puudutavate õigusnormidega. Isikuandmete liikumise hõlbustamiseks EY ettevõtete vahel on kehtestatud siduvad kontsernisised eeskirjad, mille on kiitnud heaks ka asjakohased EL-i järelevalveorganid. Lisaks on meil ka eraldi põhimõtted, mille alusel käib Eesti kohalike andmekaitse nõuete järgmine ja ärivajadustega arvestamine.

Dokumentide säilitamine

EY globaalsed ja kohalikud andmete säilitamise põhimõtted kehtivad kõikide töövõtude ja töötajate suhtes. Need põhimõtted käsitlevad dokumentide säilitamist olukorras, kus mistahes isik saab teada tegelikust või põhjendatult eeldatud nõudest, kohtuvaidlusest, juurdlusest, kohtukutsest või mistahes meie või meie klientidega seotud riiklikust menetlusest, mis võib olla seotud meie tööga. Põhimõtted hõlmavad ka Eesti õiguslikke nõudeid, mis reguleerivad teostatud tööga seotud töödokumentide loomist ja hoidmist.

Sõltumatus

EY globaalsete sõltumatuse põhimõtete kohaselt peavad EY Eesti ja meie töötajad olema vastavuses konkreetsetele töövõtudele kehtivate sõltumatuse standarditega, nagu IESBA eetikakoodeks ja Eesti audiitortegevuse seaduse sõltumatuse standardid. Me käsitleme ja hindame sõltumatust lähtuvalt erinevatest aspektidest, milleks on muu hulgas näiteks meie ettevõtte ja töötajate finantsalased suhted, töösuhted, ärisuhted, auditiklientidele osutatavad teenused, audiitorfirma ja partnerite rotatsioonile kehtivad nõudmised, tasustamine ning vajadusel ka auditikomitee eelnev nõusolek ning partnerite tasud ja hüvitised.

Kehtivate sõltumatuse nõuete täitmata jätmine mõjutab vastava isiku karjääri ja palka puudutatavaid otsuseid ning võib viia muude distsiplinaarmedetmete, isegi EY Eestist lahkumiseni

EY Eesti on võtnud kasutusele EY globaalsed rakendused, töövahendid ja tegevused, et toetada meie spetsialiste ja teisi töötajaid sõltumatuse põhimõtetest kinnipidamisel.

EY globaalsed sõltumatuse põhimõtted

EY globaalsed sõltumatuse põhimõtted sisaldavad sõltumatust puudutavaid nõudeid liikmesettevõtetele, spetsialistidele ja teistele töötajatele. Need põhinevad IESBA koodeksil, kuid sisaldavad osades jurisdiktsioonides kohaliku seadusandliku võimu, järelevalveorgani või standardimisasutuse kehtestatud nõuetest lähtuvalt ka rangemaid nõudeid. Samuti sisaldavad põhimõtted ka suuniseid, mis aitavad sõltumatusealaseid eeskirju mõista ja rakendada. EY globaalsed sõltumatuse põhimõtted on kättesaadavad ja kergesti leitavad EY sisevõrgus.

Globaalne sõltumatuse süsteem

Globaalne sõltumatuse süsteem (Global Independence System ehk GIS) on EY sisevõrgus asuv veebitööriist, mis aitab teha EY spetsialistidel kindlaks ettevõtted, mille osas nõutakse sõltumatust, ning tuvastada konkreetset juhul kehtivad sõltumatuse piirangud. Enamasti on need börsil noteeritud auditikliendid ja nendega seotud ettevõtted, kuid need võivad olla ka muud kindlustandvate töövõtude või auditivaldkonna

kliendid. GIS sisaldab andmeid börsil noteeritud auditiklientide organisatsioonistruktuuri kohta, mida klienti teenindavad töövõtumeeskonnad regulaarselt uuendavad. Üksuse andmed sisaldavad märkeid, mis näitavad iga üksuse suhtes kohaldatavaid sõltumatuse reegleid nii, et meie töötajad saaksid teha kindlaks teenused, mida kliendile pakkuda võib, ning ka muud võimalikud ärihuvid ja -suhted.

Globaalne seiresüsteem

Globaalne seiresüsteem (Global Monitoring System ehk GMS) on teine oluline töövahend, mis aitab teha kindlaks keelatud väärtpäbereid ja teisi lubamatuid finantshuvisid. Kõik kõrgema tasandi spetsialistid alates juhtivkonsultandist on kohustatud sisestama GMS-i detailse info kõigi nende või nende lähimate pereliikmete omanduses olevate väärtpäberite kohta. Kui süsteemi sisestatakse keelatud väärtpäber või mõni varem sisestatud väärtpäber liigitatakse keelatud väärtpäberite alla, saab sisestaja teate ning on kohustatud väärtpäberi võõrandama. Tuvastatud eranditest järelevalvealastes küsimustes teatatakse läbi sõltumatuse andmebaasi (Independence Consultation Database ehk ICD).

GMS-i kaudu toimub ka sõltumatuse põhimõtetest kinnipidamise iga-aastane ja kvartaalne kinnitamine, mida on täpsemalt kirjeldatud allpool.

Vastavus sõltumatuse nõuetele

EY on kehtestanud järgmised tegevused ja programmid, mille eesmärk on jälgida EY liikmesettevõtete ja nende töötajate vastavust sõltumatuse nõuetele.

Sõltumatuse kinnitused

Igal aastal kaasatakse EY Eesti piirkonnaülesesse protsessi, et kinnitada vastavust EY globaalsetele sõltumatuse põhimõtetele ja nõuetele ning teatada vajadusel tuvastatud eranditest.

Kõikidel EY spetsialistidel ja teatud teistel isikutel sõltuvalt nende rollist või funktsioonist on kohustus vähemalt kord aastas kinnitada vastavust sõltumatuse põhimõtetele ja protseduuridele. Kõik partnerid on kohustatud kinnitama vastavust kord kvartalis.

Sõltumatuse nõuetele vastavuse kontroll

EY teostab regulaarselt sisekontrolle, et hinnata liikmesettevõtete vastavust sõltumatust puudutavates

küsimustes. Kontrollide käigus vaadeldakse liikmesettevõtete auditiga mitteseotud teenuseid ning ärisuhteid auditeeritavate ettevõtetega ja liikmesettevõtete vahel.

Isikute sõltumatuse nõuetele vastavuse kontroll

Kord aastas käivitab EY globaalne sõltumatuse kontrollimise meeskond programmi isikliku sõltumatuse kinnituse ja GMS-is info edastamise kontrolliks.

Auditiga mitteseotud teenused

Auditiga mitteseotud teenuste osutamisel auditiklientidele jälgime me vastavust seda valdkonda reguleerivatele kutsestandarditele ja õigusnormidele mitmel eri viisil. Nende hulka kuuluvad näiteks sellised vahendid nagu PACE (vt lk 12) ja teenuste pakkumise referentsvahend (SORT, vt allpool) ning koolitused ja nõutavate protseduuride täitmine auditite ja sisemiste kontrollitegevuste läbiviimisel. Samuti on olemas protseduur teatud auditiga mitteseotud teenuste analüüsimiseks ja kinnitamiseks enne töö vastuvõtmist.

Globaalne sõltumatuskoolitus

EY töötab välja ja kasutab erinevaid sõltumatust käsitlevaid õppeprogramme. Et aidata säilitada meie sõltumatust ettevõtetest, keda me auditeerime, peavad kõik spetsialistid ning ka teatud muud töötajad meie iga-aastasest sõltumatuskoolitusest osa võtma.

Eesmärgiks on aidata EY töötajatel mõista nende kohustusi ning võimaldada nii neil kui ka liikmesettevõtetel, kus nad töötavad, olla vaba huvidest, mida võidakse lugeda kokkusobimatuks objektiivsuse, aususe ja erapooletusega auditikliendi teenindamisel

Iga-aastane sõltumatuskoolitus hõlmab meie sõltumatuse nõudeid ja keskendub nii viimastele muudatustele põhimõtetes kui ka korduvatele ja olulistele teemadele. Iga-aastase sõltumatuskoolituse õigeaegne läbimine on kohustuslik ja seda jälgitakse rangelt.

Lisaks iga-aastasele õppeprogrammile süvendatakse personali sõltumatusalaseid teadmisi ka sündmuste ja materjalide abil, nagu värbamisprogrammid, vahekokkuvõtete süsteemid ning peamiste tegevusvaldkondade õppekavad.

Teenuste pakkumise referentsvahend

Me hindame ja jälgime oma teenuste portfelli pidevalt, et tagada selle vastavus kutsestandarditele ja õigusnormidele ning kindlustada, et me kasutaks uute teenuste väljatöötamisel õiget metodoloogiat, protseduure ja tegevusi. Me piirame teenuste osutamist, mis võivad ohustada sõltumatust või põhjustada teisi ülemääraseid riske. Teenuste pakkumise referentsvahend (Service Offering Reference Tool ehk SORT) annab EY töötajatele teavet EY teenuste kohta. See sisaldab suuniseid nii selle kohta, milliseid teenuseid võib pakkuda audit- ja teistele klientidele, kui ka teavet sõltumatuse ja muude riskijuhtimisküsimuste kohta.

Ärisuhete hindamise tööriist

EY töötajad on kohustatud kasutama paljudes olukordades BRET-i, et tunda ära kinnitust vajavad olukorrad, neid õigesti hinnata ning saada eelnev heakskiit võimalikele auditikliendiga sõlmitavatele ärisuhetele, mis aitab tagada meie vastavuse sõltumatuse nõuetele.

Auditikomiteed ja sõltumatuse kontroll

Me mõistame kuivõrd olulist rolli mängivad auditikomiteed ja teised sarnased juhtorganid audiitori sõltumatuse kontrollimisel. Volitatud ja sõltumatud auditikomiteed on omanike seisukohast vaadatuna olulised, kuna aitavad kaitsta sõltumatust ja hoida ära huvide konflikte. Me oleme pühendunud otsekohesele ja regulaarsele kommunikatsioonile auditikomiteede ja nendega, kelle ülesandeks on valitsemine. Kvaliteedikontrolli abil jälgib ja kontrollib EY vastavust auditikomitee kommunikatsiooninõuetele ning vajadusel ka auditiga mitteseotud teenuste osutamiseks eelneva heakskiidu saamist.

Audiitorite täiendõpe

Ametialane areng

Meie töötajate oskuste ja teadmiste pidev arendamine on hädavajalik saavutamaks meie maailma kapitaliturgudel usaldusvärsuse suurendamise eesmärki.

Võimaluste pakkumine vajalike kogemuste saamiseks, õppimiseks ja juhendamiseks aitab meie töötajatel valida just enda jaoks sobiva tempo, et areneda ja oma potentsiaali maksimaalselt ära kasutada.

Igapäevaselt omandatud kogemused registreeritakse kohalikul tasandil süstemaatiliselt, samas kui EY auditi õppekava pakub kõigile globaalsel tasandil võrdväärsed võimalusi. Seda toetab kogenud kolleegide poolne juhendamine töökohal, mis võimaldab teadmisi ja kogemusi ka praktikas rakendada.

Õppimine toimub kõrgeid tunnustusi pälvinud EY auditi õppekava „Auditi akadeemia“ (Audit Academy) alusel, mis sisaldab nii võrgus omale sobival ajal ja tempoga läbitavaid e-õppe mooduleid, füüsilistes ja virtuaalsetes klassiruumides toimuvaid interaktiivseid simulatsioone ja juhtumianalüüse kui ka nende kursuste andmist ja läbimist toetavaid materjale. Seda täiendavad õppeprogrammid, mis on töötatud välja arvestamaks muudatustega raamatupidamisarvestuses ja aruandlusstandardites, sõltumatus ja kutsestandardites, tehnoloogias ning jooksvalt tekkivates praktilistes küsimustes.

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) kooskõlas koostatud finantsaruannete auditeerimiseks peavad EYG liikmesettevõtete meeskonnaliikmed läbima koolituse ning saama asjakohase akrediteeringu.

EY Eesti nõuab, et meie auditispetsialistid läbiksid vähemalt 40 tundi kutsealast täiendõpet aastas ja vähemalt 120 tundi 3 aasta jooksul. Nendest tundidest 40% peab hõlmama tehnilisi, raamatupidamise ja auditeerimisega seotud valdkondi.

Teadmised ja sisemine teabevahetus

Ametialase arengu ja tulemuste juhtimise kõrval mõistame me ka seda, kui oluline on pakkuda töövõtumeeskondadele ajakohast informatsiooni, mis aitaks neil oma töökohustusi täita. EY investeerib aktiivselt teabe- ja sidevõrkudesse, et muuta

teabevahetus võimalikult kiireks ning lihtsustada töötajate omavahelist koostööd ja kogemuste jagamist.

EY poolt pakutavate materjalide hulka kuuluvad näiteks:

- EY Atlas, kuhu on koondatud nii kohalikud kui ka rahvusvahelised raamatupidamis- ja auditeerimisstandardid ning selgitavad juhised
- Väljaanded, nagu rahvusvahelised üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtted, muudatused IFRS-ides ja näidisaruanded
- Global Accounting and Auditing News – kord nädalas ilmuv uudiskiri, kus kajastatakse auditeerimise ja sõltumatuse põhimõtteid ning standardikehtestajate ja reguleerimisasutuste uudiseid koos EY kommentaaridega
- Teadaanded ja veebihääling, mis edastavad kõige erinevamaid globaalseid ja siseriiklikke küsimusi eesmärgiga arendada pidevalt liikmesettevõtete audititegevust

Tulemuste juhtimine

LEAD on EY veebpõhine süsteem, mis võimaldab hallata ühes kohas kõiki töötajate karjääri, arengu ja töötulemustega seotud teemasid. See aitab viia EY-s töötamise kogemuse täiesti uuele tasemele. Pideva tagasiside, arengu, juhendajate koolitamise ja karjäärivestluste abil viib LEAD töötaja karjääri kooskõlla NextWave'i strateegiaga ning aitab neil keskenduda oma tuleviku kujundamisele.

See on loodud toetama meie töötajate kasvamist ja arengut kogu nende karjääri vältel EY-s. Töötaja personaalne näidikupaneel annab nende tulemustest kergesti hoomatava ülevaate võrrelduna „Leadership at EY“ dimensiooni (sh kvaliteet, riskijuhtimine, tehniline pädevus) ning teiste sarnasel positsioonil olevate töötajatega. Aasta jooksul saadud tagasiside summeeritakse ning kasutatakse sisendina erinevate kompensatsioonimeetmete rakendamisel.

Pidev suhtlemine oma juhendajaga, näiteks erinevaid karjäärivõimalusi, uuenduslike tehnoloogiate rakendamist, meeskonnavahetust või õppimist puudutavatel teemadel, aitab leida võimalusi edasiseks arenguks ning arendada tulevikku vaatavaid oskusi.

Tulud ja tasustamine

Finantsandmed

Tulude all on kajastatud konsolideerimata tulusid ning need sildavad nii klientidele esitatud kuluarveid kui ka arveid teistele EYG liikmesettevõtetele. Siin esitatud summad sisaldavad tulusid nii auditi kui teistelt klientidelt.

Tulud alltoodud tabelis on esitatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile. Tabelis on kajastatud järgmised tulud:

1. Tulud avaliku huvi üksuste (ja kontserni kuuluvate majandusüksuste, kelle emaettevõtte on avaliku huvi üksus) raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud finantsaruannete kohustuslikust auditeerimisest
2. Tulud muude majandusüksuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud finantsaruannete kohustuslikust auditeerimisest
3. Tulud auditiga mitteseotud teenuste osutamisest auditeeritavatele majandusüksustele
4. Tulud auditiga mitteseotud teenuste osutamisest teistele majandusüksustele

Finantsandmed 2020. aasta 30. juunil lõppenud majandusaasta kohta eurodes

Teenus	Tulud	Osakaal
Kohustuslikud auditid ja nendega otseselt seotud teenused avaliku huvi üksustele	717 746	9%
Muud audititeenused ja nendega otseselt seotud teenused muudele majandusüksustele	2 280 815	29%
Auditiga mitteseotud teenused auditeeritavatele ettevõtetele	1 339 445	17%
Auditiga mitteseotud teenused muudele majandusüksustele	3 512 371	45%
Kokku	7 850 377	100%

Partnerite tasustamine

EY strateegia ja tulemusjuhtimissüsteemide alustalaks on kvaliteet. EY Eesti partnereid hinnatakse ja tasustatakse kriteeriumide alusel, mis sisaldavad konkreetseid kvaliteedi- ja riskijuhtimise näitajaid, hõlmates nii tegevusi kui ka tulemusi.

LEAD PPEDD on mõeldud kõikide EYG liikmesettevõtete partnerite jaoks üle kogu maailma. See tugevdab globaalset strateegiat, ühendades nende töö tulemused pidevalt laiemate eesmärkide ja väärtustega. Protsess koosneb eesmärkide seadmisest, pidevast tagasisidest, isikliku arengu planeerimisest ja tulemuste ülevaatusest ning on tihedalt seotud partnerite tunnustamise ja tasustamisega. Partnerite eesmärkide ja tulemuste dokumenteerimine on hindamise alustalaks. Partneri eesmärgid peavad vastama globaalsetele prioriteetidele, millest üks on kvaliteet.

EY põhimõtted ei luba hinnata ega tasustada juhtivaid ja teisi olulisi auditip partnereid tööde põhjal, mille sisuks on auditiga mitteseotud teenuste müük auditeeritavatele ettevõtetele. See aitab hoida EY partneritel meeles nende kohustust säilitada sõltumatust ja objektiivsust. Auditite puhul, mis on viidud läbi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2014. aasta 16. aprilli direktiivi 2014/56/EL nõuetele, ei luba EY hinnata ega tasustada partnereid ega teisi töövõtuga seotud või selle käiku mõjutada võivaid spetsialiste auditiga mitteseotud teenuste müügi alusel nende auditiklientidele. See aitab täita meie spetsialistidel sõltumatuse ja objektiivsuse säilitamise kohustust.

Oleme töötanud välja konkreetsed kvaliteedi- ja riskijuhtimise tulemuste mõõdukud arvestamiseks

- Tehnilist pädevust
- EY väärtustest kinnipidamist, mis väljendub käitumises ja suhtumises
- Teadmiste ja juhtimisvõimekuse ülesnäitamist kvaliteedi- ja riskijuhtimises
- Põhimõtete ja protseduuri reeglite järgimist
- Vastavust õigusnormidele ja kutseülesannetele
- Panuse andmist EY kaubamärgi kaitsmisel ja tugevdamisel

EY partnerite tasustamise filosoofia nõuab sisuliselt diferentseeritud tasusid, mille aluseks on partneri töötulemused, mida mõõdetakse LEAD-iga. Ettevõtted hindavad oma partnereid kord aastas, pöörates finants- ja turunäitajate kõrval erilist tähelepanu ka nende töö kvaliteedile, tiptasemel teeninduse pakkumisele ning inimeste kaasamisele.

Me kasutame süsteemi, mille kohaselt oleneb partneri üldine aastahinnang olulisel määral tema töö kvaliteedist

Erinevate oskuste ja rollide turuväärtustega arvestamiseks ning tulemuslike töötajate kaasamiseks ja hoidmiseks arvestatakse partneri kogutatu arvutamisel ka järgmisi tegureid:

- Kogemused
- Roll ja vastutus
- Pikaajaline potentsiaal

Kvaliteedistandarditele mittevastavuse korral rakendatakse parendusmeetmeid, milleks võivad olla näiteks töö tulemuslikkuse hindamine, tasude korrigeerimine, täiendõpe, lisajärelevalve või uuele ametikohale määramine. Pideva või eriti tõsise mittevastavuse tagajärjeks võib olla ka EY Eestist lahkumine.

Lisa 1: avaliku huvi kliendid

EY Eesti avaliku huvi kliendid

2020. aasta 30. juunil lõppenud finantsaastal auditeeris EY Eesti järgmised avaliku huvi üksuseid:

Nimekiri tähestikulises järjekorras

Nimi	Registrikood	Müügitulu (tuhandetes eurodes)	Varade maht (tuhandetes eurodes)
Bigbank AS	10183757	48 391	530 997
City Service SE	12827710	178 020	130 212
Holm Bank AS	14080830	10 137	56 095
SEB Pank AS	10004252	121 800	6 863 700
Silvano Fashion Group AS	10175491	56 943	46 309

Lisa 2:

EYG liikmesettevõtted EL-i ja EMP riikides

2020. aasta 30. juuni seisuga olid volitatud teostama kohustuslikku auditit EL-i või EMP riikides järgmised EYG liikmesettevõtted:

Riik	Vannutatud audiitor või audiitorühing
Austria	Ernst & Young Wirtschaftsprüfungsgesellschaft mbH
Belgia	EY Assurance Services EY Bedrijfsrevisoren EY Europe SCRL
Bulgaaria	Ernst & Young Audit OOD
Horvaatia	Ernst & Young d.o.o. Ernst & Young Croatia d.o.o.
Küpros	Ernst & Young Cyprus Limited Ernst & Young Ernst & Young CEA (South) Services Ltd Ernst & Young CEA (South) Holdings Plc
Tšehhi Vabariik	Ernst & Young Audit, s.r.o.
Taani	EY Godkendt Revisionspartnerselskab EY Grønland Statsautoriseret Revisionspartnerselskab EY Net Source A/S
Eesti	Ernst & Young Baltic AS Baltic Network OU
Soome	Ernst & Young Oy Julkispalvelut EY Oy
Prantsusmaa	Artois Auditex Ernst & Young Atlantique Ernst & Young Audit Ernst & Young et Autres EY & Associés Picarle et Associes
Saksamaa	Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Ernst & Young Heilbronner Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft EY Revision und Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Schitag Schwäbische Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Riik	Vannutatud audiitor või audiitorühing
Gibraltar	EY Limited
Kreeka	Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants SA
Ungari	Ernst & Young Könyvvizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság
Island	Ernst & Young ehf
Iirimaa	Ernst & Young Chartered Accountants
Itaalia	EY S.p.A.
Läti	Ernst & Young Baltic SIA
Liechtenstein	Ernst & Young AG, Basel Ernst & Young AG, Vaduz
Leedu	Ernst & Young Baltic UAB
Luksemburg	Compagnie de Revision S.A. Ernst & Young Luxembourg S.A. Ernst & Young S.A.
Malta	Ernst & Young Malta Limited
Holland	Ernst & Young Accountants LLP
Norra	Ernst & Young AS
Poola	Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Finance spółka komandytowa Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Doradztwo Podatkowe spółka komandytowa Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. Ernst & Young Usługi Finansowe Audyt sp. z o.o.
Portugal	Ernst & Young Audit & Associados - SROC, S.A.
Rumeenia	Ernst & Young Assurance Services S.r.l. Ernst & Young Support Services SRL
Slovakkia	Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Sloveenia	Ernst & Young d.o.o.
Hispaania	ATD Auditores Sector Público, S.L.U Ernst & Young, S.L.
Rootsi	Ernst & Young AB
Ühendkuningriik	Ernst & Young LLP Ernst & Young Europe LLP

2020. aasta 30. juunil lõppenud majandusaastal oli ülaloodud EYG liikmesettevõtete kogukäive raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud finantsaruannete kohustuslikust auditeerimisest ligikaudu 2,8 miljardit eurot.

EY | Audit | Maksud | Strateegia ja tehingud | Konsultatsiooniteenused

EY ettevõttest

EY on üks maailma juhtivatest strateegia ja tehingute nõustamise, konsultatsiooni-, auditi-, maksu- ja raamatupidamisteenuste pakkujatest. Meie prognoosid ja kvaliteetteenused aitavad suurendada kindlustunnet ja usaldusväärsust maailma kapitaliturgudel. Meie ettevõtte on kasvulavaks suurepärastele juhtidele, tänu kellele suudame me antud lubadusi alati ka täita. Selle kaudu mängime olulist rolli nii oma töötajate, klientide kui ka laiemas üldsuses jaoks paremini toimiva maailma loomisel.

EY viitab meie rahvusvahelisele organisatsioonile ja/või ühele või mitmele Ernst & Young Global Limited'i liikmesettevõttele, mis kõik on iseseisvad juriidilised üksused. Ernst & Young Global Limited on garantiiga piiratud UK ettevõtte, mis klientidele teenuseid ei osuta. Info selle kohta, kuidas EY isikuandmeid kogub ja töötleb, ning andmekaitsealastest õigusaktidest tulenevad õigused on leitavad aadressilt ey.com/privacy. Täpsem info meie organisatsiooni kohta on saadaval veebilehel ey.com.

©2020 Ernst & Young Baltic AS

Kõik õigused kaitstud.

ey.com